วิธีหลีกพ้นความเจ็บป่วย

พระเทพวิสุทธิเมธี (ปัญญานันทภิกขุ)

อนุสรณ์งาน

คุณแม่ ถวิลบุญ ณานวังศะ

อายุ ๗๓ ปี

วันศุกร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๙

เจ้าภาพขอขอบพระคุณแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน
หากขาดตกบกพร่องประการใด
ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

บุตร – ธิดา
วันพฤหัสบดี ที่ ๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๔๙

กิตติบุญ ธมาพงศ์ตระ

ประวัติ

ถวิลบุญ ฌานวังศะ (หงี่เจ็ง) อายุ ๗๓ ปี

มีบุตรและธิดา ๔ คน และหลาน ๕ คน บุตรเขย ๑ คน

๑ นางพรพรรณ ไชยวงศ์สุริย (ฌานวังศะ)

นายศุภวิชญ์ ไชยวงศ์สุริย บุตรและธิดา ๕ คน

- นายชัยพร ไชยวงศ์สุริย

  การศึกษา ปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต (บริหารระหว่างประเทศ)

  มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

  ปัจจุบัน ทำงาน ห้างหุ้นส่วนจำกัดเตี๋ยฮ่งซิน

- นางสาวฐิติพร ฌานวังศะ

  การศึกษา ปริญญาโทศิลปมหาบัณฑิต (มัณฑนศิลป์)

  มหาวิทยาลัยศิลปากร

  ปัจจุบัน ทำงาน Art Designer/Just One Co.,Ltd.

- นางสาวพัชรพร ไชยวงศ์สุริย

  การศึกษา ปริญญาตรีบัญชีบัณฑิต (การสอบบัญชี)

  มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

  ปัจจุบัน Accountant/Accountants Training & Recruitment Co.,Ltd.

- นางสาวพุทธิพร ไชยวงศ์สุริย

  การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนเบญจมราชาลัย

- เด็กชายกวีนพร ไชยวงศ์สุริย

การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนอัสสัมชัญ (บางรัก)

๒ นายธีระศักดิ์ ฌานวังศะ

การศึกษา ปริญญาตรีศิลปบัญฑิต (ภาพพิมพ์) มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจุบัน ทำงานศิลปะและนักออกแบบ

๓ นางสาวพนิดา ฌานวังศะ

การศึกษา ปริญญาตรีบริหารธรุกิจบัณฑิต (การตลาด) มหาวิทยาลัยสยาม

ปัจจุบัน ค้าขาย

๔ นายธวัช ฌานวังศะ

การศึกษา ปริญญาโทวิทยาศาตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปัจจุบัน ผู้จัดการสวน บริษัท ไทยเรทติ้งแอนด์อินฟอร์เมชั่นเซอร์วิส จำกัด

คุณแม่เป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี มีเมตตา และเป็นที่รักของทุกคน ลูกๆจะเรียกคุณแม่ว่า “แม่” หรือ “แมะ” เป็นคำติดปาก คนใกล้ชิดสนิทสนมจะเรียก “เจ็งแจ้” ผู้คนทั่วไปจะถนัดคำว่า “ป้าบุญ” หรือ “อาม่า” ใน

ชีวิตประจำวัน คุณแม่จะตื่นแต่เช้า เดินทางด้วยเท้าไปยังสถานที่ต่างๆ เช่น บริเวณแถวบ้าน วัดเล็งเน่ยยี่ โรงพยาบาลเทียนฟ้า วัดไต่ฮงกง สำเพ็ง เป็นประจำทุกวัน เพื่อไปเลี้ยงสัตว์ (นก แมว สุนัข ฯลฯ) ไปดูแลคนไข้ที่ไร้ญาติ ไปปฏิบัติธรรมในวัด (ทำบุญ – สวดมนต์)

คุณแม่จะเป็นผู้ที่ใจดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น คุณแม่เป็นคนเก่ง เป็นคนที่ความจำเป็นเลิศ เป็นคนที่เห็นทุกสิ่งทุกอย่างที่ตกทุกข์ได้ยากจะต้องยื่นมือช่วยเหลือ โดยไม่คิดถึงตนเอง คุณแม่สอนจะอบรมสั่งสอนลูกหลานเสมอ สิ่งที่คุณแม่สอนไม่มีในหนังสือ คุณแม่จะพูดเสมอทำอะไรต้องมีความคิด ใช้ความคิดถึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นสิ่งที่ลูกและหลานปฏิบัติกันมาอย่างเสมอ คุณแม่เป็นผู้รอบรู้ เป็นนักคิด นักวางแผน นักปฏิบัติ นักบุญ คำสั้นๆเหล่านี้อาจครอบคลุมถึงคุณแม่ได้เป็นอย่างดี คุณแม่จะอยู่ในใจเราเสมอ

รัก

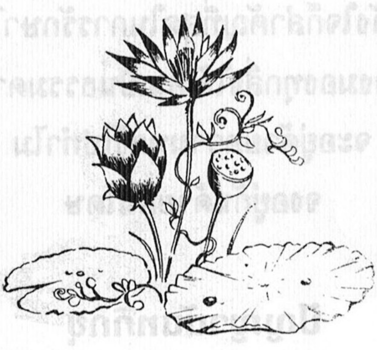
บุตร - ธิดา

วิธี

หลีกพ้นความเจ็บป่วย

1

ปัญญานันทภิกขุ

วิธีหลีกพ้นความเจ็บป่วย

ความแก่ ความเจ็บ ความตาย เป็นเรื่องของธรรมชาติ
เรื่องแก่ เจ็บ ตาย เป็นเรื่องที่เลือกไม่ได้
โรคภัยไข้เจ็บเกิดจากมีเหตุปัจจัยปรุงแต่ง
เมื่อมีสิ่งที่เป็นสาเหตุให้เป็น ก็มีสิ่งที่แก้กันได้
ไม่ควรประมาทในร่างกายตน
เรียนรู้ธรรมชาติของชีวิตได้จากความเจ็บป่วย
รู้จักญาติมิตรได้ในคราวเจ็บไข้
ควรเตรียมกายเตรียมใจไว้ในคราวเจ็บป่วย
กำลังใจก็สำคัญที่สุดในการรักษาโรค
จงมองทุกสิ่งให้เห็นเป็นธรรมดา
จะอยู่ด้วยความทุกข์ไปทำไม
จงอยู่กันด้วยสันโดษ

ปัญญานันทภิกขุ

วิธีหลีกพ้นความเจ็บป่วย

ญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย ณ บัดนี้ถึงเวลาของการฟังปาฐกถาธรรมะ อันเป็นหลักคำสอนในทางพุทธศาสนาแล้ว ขอให้ทุกท่านอยู่ในอาการสงบ ตั้งอกตั้งใจฟังด้วยดีเพื่อให้ได้ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการฟัง ตามสมควรแก่เวลา

เมื่อวานนี้ได้ไปออกโทรทัศน์ในรายการพุทธประทีป แต่ว่าใช้เวลาพูดไม่นานเพราะว่ามีภาพยนตร์ไปสลับด้วย พูดเพียง ๑๕ นาที แล้วตอนบ่ายก็ไปอัดเสียงที่กรมประชาสัมพันธ์ เพื่อออกในวันอาทิตย์ตอนเช้า และได้ออกมาแล้วท่านทั้งหลายคงจะได้รับฟัง เมื่อไปออกโทร-ทัศน์ไปออกวิทยุแล้วญาติโยมที่มาฟังที่วัดเป็นประจำ ก็คงจะนึกว่าวันนี้หลวงพ่อคงจะมาพูดได้ ก็เลยมาพูดให้ฟังเสียหน่อย เท่ากับว่าเป็นการลองเครื่อง เข้าอู่มา ๒ เดือนกว่าแล้ว วันนี้ก็เข็นออกมาจากอู่มาลองเครื่องกันเสียหน่อย ว่ามันจะเรียบร้อยไปได้หรือไม่ ญาติโยมก็จะได้ฟังอะไรๆ อันเป็นประโยชน์แก่ชีวิตต่อไป

ความแก่, ความเจ็บ, ความตาย
เป็นเรื่องของธรรมชาติ

เรื่องที่ใคร่จะนำมาพูดกันในวันนี้ ประการแรกก็คือผลแห่งการเจ็บไข้ได้ป่วย ความเจ็บไข้ได้ป่วยนี่เป็นเรื่องคู่กันกับชีวิต เพราะ**ชีวิตของมนุษย์เรานั้นเมื่อมีการเกิดก็ย่อมมีการแก่ มีการเจ็บไข้แล้วก็มีการตายเป็นที่สุด ความแก่ความเจ็บความตาย**

เรียกว่า เป็นเรื่องธรรมชาติ คู่กันมากับการเกิด เมื่อคนเราเกิดมาแล้วก็ต้องผ่านสิ่งเหล่านี้ คือผ่านความชรา ผ่านความเจ็บไข้ แล้วก็ต้องไปสู่จุดสุดท้ายคือความตายอันเป็นเรื่องธรรมดา ในทางพระพุทธศาสนาจึงถือว่ามันเป็นเรื่องธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นกับทุกชีวิต พระพุทธเจ้าท่านจึงสอนให้เรา พิจารณาอยู่ทุกวันๆ เรียกว่า **"อภิณหปัจจเวกขณ์"** คือ ให้พิจารณาบ่อยๆ ๕ ประการ

- ประการแรก ก็ให้พิจารณาว่าชีวิตร่างกายของเรานี้ มีความแก่ลงไปทุกเวลานาที
- ประการที่สอง ให้พิจารณาว่าเราอาจจะเจ็บไข้ด้วยโรคใดโรคหนึ่งเมื่อใดก็ได้
- ประการที่สาม ให้พิจารณาว่าความตายเป็นสมบัติของชีวิต เราหนีจากความตายไม่พ้น ชีวิตเป็นของไม่เที่ยง แต่ว่าความตายเป็นของเที่ยง เราอาจจะถึงการแตกดับไปเมื่อใดก็ได้
- ประการที่สี่ ให้พิจารณาว่าบรรดาสรรพสิ่งทั้งหลายที่เรามีเราได้ไว้ในชีวิตของเรานี้ มันเป็นแต่เพียงของใช้ชั่วครั้งชั่วคราว ไม่สามารถจะติดตัวไปได้ วันหนึ่งเราจะจากสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ไป
- ประการสุดท้าย สอนให้พิจารณาว่าการกระทำด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยน้ำใจ ในชีวิตประจำวันของเรานั้น เป็นสิ่งที่เราจะได้รับผล เราหนีจากผลแห่งการกระทำนั้นไปไม่ได้เป็นอันขาด

ทั้ง ๕ ประการนี้เป็นเรื่องที่พระผู้มีพระภาคเจ้า สอนให้

เราพิจารณาบ่อยๆ เพื่ออะไร ก็เพื่อจะได้ไม่เกิดความไม่ประมาทในชีวิต ในเรื่องอะไรๆ ต่างๆ จะได้รู้ว่าสภาพเหล่านี้จะต้องบังเกิดขึ้นแก่ตัวเราไม่วันใดก็วันหนึ่ง เมื่อสิ่งนั้นเกิดขึ้นเราก็จะไม่ต้อง วิตกทุกข์ร้อนมากเกินไป แต่คนที่ไม่ได้คิดไว้ล่วงหน้า เมื่ออะไรเกิดขึ้นในชีวิตก็จะมีความทุกข์ความวิตกกังวลถึงกับพูดออกมาว่า เออ.. ไม่นึกเลยว่าจะเป็นเช่นนี้ ที่พูดออกมาว่าไม่นึกเลยว่าจะเป็นเช่นนี้นั่นแหละ เป็นการประกาศตัวเองให้ใครๆ รู้ว่าไม่เคยพิจารณาไม่เคยเตือนตัวเองจึงได้เกิดการพูดออกมาเช่นนั้น

ในฐานะที่เราเป็นพุทธบริษัทเราไม่ควรจะให้คำพูดอย่างนั้นหลุดออกมาจากปากของเรา แต่ว่าเราควรจะได้เตรียมตัวไว้ล่วงหน้าในเรื่องเกี่ยวกับความเจ็บ ความตาย ความพลัดพรากจากของรักของชอบใจอะไรต่างๆ เมื่อสิ่งใดเกิดขึ้นในระยะของชีวิตที่เราผ่านมาถึงเข้า เราก็จะได้พูดกับตัวเองได้ว่า ฉันนึกไว้แล้วว่ามันจะต้องเป็นอย่างนี้สักวันหนึ่ง อย่างนี้จิตใจจะสบายคลายจากความทุกข์ความเดือดร้อน อันเกิดขึ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ

เรื่องแก่, เจ็บ, ตาย,
เป็นเรื่องที่เลือกไม่ได้

เราอยู่บ้านอาจจะไม่เห็นคนเจ็บไข้ได้ป่วย แต่ถ้าไปอยู่โรงพยาบาลก็จะเห็นว่า มีคนป่วยด้วยโรคนานาชนิดนอนกันเต็มไปหมด โดยเฉพาะโรงพยาบาลใหญ่ๆ ในกรุงเทพฯ เช่น จุฬาลงกรณ์, ศิริราช, โรงพยาบาลรามา มีคนไข้ล้นเตียงต้องเอาเตียงเข้าไปซ้อน เพื่อให้คนไข้เหล่านั้นได้นอนพักผ่อน เดิน

ไปดูบริเวณตึกคนไข้แล้วก็ปลงอนิจจังสังเวชใจว่า เออ! มนุษย์เรานี้ช่างเจ็บไข้ได้ป่วยกันมากเหลือเกิน แล้วตอนเช้าๆก็ไปดูตึกคนไข้นอกที่คนไข้มาให้ตรวจให้รักษา เขามากันตั้งแต่หกโมงเช้า ความจริงสำนักงานเปิดเวลาแปดโมงครึ่ง แต่มากันตั้งแต่หกโมงเช้า ถามว่า ทำไมมากันตั้งแต่เช้าตรู่อย่างนี้ บอกว่าไม่ได้ คนมันมากเหลือเกิน ต้องมารอไว้ก่อนมาเข้าคิวกันไว้ก่อนเพื่อจะได้ตรวจก่อนเพื่อน นี่ก็เพราะว่าสถานที่ตรวจไม่พอ คนก็ต้องมากันอย่างนั้น มานั่งทรมานทรกรรมอยู่จนกว่าจะถึงเวลาที่หมอจะเปิดการตรวจ ดูโรคภัยไข้เจ็บต่อไป เห็นแล้วก็นึกสงสารคนเหล่านั้น แล้วก็สังเกตดูว่ามีความเจ็บประเภทต่างๆ กัน บางคนก็เป็นที่ตา บางคนก็เป็นที่หู บางคนก็เป็นที่จมูก บางคนก็เป็นที่ปาก บางคนก็เป็นที่ลำคอ บางคนก็เป็นในท้อง ในไส้มองไม่เห็น บอกว่ามันเจ็บอยู่ข้างใน บางคนก็เป็นที่หัวข้างในสมอง บางคนก็เป็นที่มือที่เท้า เมื่อดูแล้วก็รู้สึกว่า เออ.. มนุษย์นี้มันต้องประสบกับชะตากรรมด้วยกันทั้งนั้น โรคภัยไข้เจ็บนี่เป็นเรื่องที่เราเลือกไม่ได้ เลือกเจ็บไม่ได้เลือกตายก็ไม่ได้ เลือกอะไรๆ ในชีวิตนี่มันไม่ได้ทั้งนั้น เลือกได้แต่อาหารการกิน อันใดเราชอบเราก็กิน อันใดไม่ชอบเราก็ไม่กิน น้ำดื่มนี่เราก็พอเลือกได้ว่าจะดื่มน้ำอะไร แต่ว่าเรื่องโรคภัยไข้เจ็บความตายอะไรในชีวิตนี่ ไม่ใช่เรื่องที่จะเลือกได้ ถ้าเลือกได้ใครจะไปเป็นโรคมะเร็ง หรือเป็นโรคไข้ทรพิษ หรือเป็นโรคข้างในที่รักษายากต้องผ่าตัดกันหลายครั้งหลายหน คนอย่างนี้เขาก็เลือกเอาได้ แต่เพราะเลือกไม่ได้ ทำไมจึงเลือกไม่ได้ เพราะมันเป็นเรื่อง

ธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากการปรุงการแต่ง

โรคภัยไข้เจ็บเกิดจากมีเหตุปัจจัยปรุงแต่ง

ร่างกายนี้ก็เป็นธรรมชาติ มันเกิดจากการปรุงแต่ง โรคภัยไข้เจ็บมันก็เกิดจากการปรุงการแต่งเหมือนกัน โรคนั้นมันเกิดขึ้นจากการปรุงแต่งของสิ่งทั้งหลาย เช่นว่า ความสกปรกจากของเสีย อากาศเสียบ้างมีไอพิษมีฝุ่นละออง มีน้ำเน่าเกิดขึ้นในที่ต่างๆ หรือของที่เป็นแก๊สเป็นพิษประเภทต่างๆ ที่ความเจริญ สมัยใหม่สร้างมันขึ้น แล้วคนเราก็หายใจเข้าไป เข้าไปตกกักขังอยู่ในร่างกายทำให้เกิดปฏิกิริยาขึ้นในร่างกาย กลายเป็นโรคอย่างนั้นกลายเป็นโรคอย่างนี้ขึ้นมา เมื่อเช้านี่เปิดวิทยุฟังตอนเช้า เขาบอกว่าในประเทศอินเดียมีโรคภัยไข้เจ็บเกิดขึ้นหลายอย่าง เรื่องเสียงก็ทำให้คนเกิดโรคได้ เช่น คนเป็นโรคหูตึงหูหนวกอะไรต่างๆ นี่ก็เพราะมีเสียง เสียงที่มันดังก้องอยู่ตลอดเวลาจากเครื่องจักรในโรงงานต่างๆ คณะแพทย์โรคหู คอ จมูก ปาก เขาได้ประชุมกันพิจารณาบอกว่า เสียงนี่ก็เป็นต้นเหตุทำให้คนเป็นโรคเกี่ยวกับหูไม่ใช่น้อย เพราะฉะนั้น ต้องหาทางแก้ไขว่าจะทำอย่างไร ในคนที่ไปปฏิบัติงานในโรงงานที่มีเสียงมากๆ เช่น อยู่ใกล้เสียงเครื่องยนต์กลไกซึ่งดังอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้คนเหล่านั้น ไม่ต้องเป็นโรคหูหนวกหูตึงกันต่อไป เขาก็คิดค้นกันอยู่เหมือนกันว่ามันเป็นเหตุให้เกิดโรคได้

ฝุ่นต่างๆ ที่ปลิวขึ้นจากพื้นแผ่นดิน เพราะรถวิ่งไปวิ่งมาบ้าง เพราะลมพัดให้กระจาย บอกว่าฝุ่นในประเทศอินเดียนี่

ในวันหนึ่ง ๆ มันตกลงมาจากท้องฟ้าเข้าไปในจมูกคนทั่วไป หรือติดตามร่างกายมีจำนวนถึง ๕๐ ตัน ไม่ใช่น้อย ฝุ่นเอามารวมกันแล้วเป็นถึง ๕๐ ตัน นี่รู้สึกว่า แหมมันไม่ใช่น้อย แล้วฝุ่นเหล่านี้เป็นเหตุให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บเกี่ยวกับร่างกายขึ้นมากมายก่ายกอง เมื่อเขาพูดอย่างนั้นเราอยู่เมืองไทยนับว่าสบาย เพราะว่าบ้านเราฝุ่นมันไม่ค่อยมากเท่าใด อาตมาอยู่วัดชลประทานฯ นี่สบายใจ เพราะฝุ่นไม่มากเพราะว่าสนามมันมีหญ้าเขียวไม่มีฝุ่น แล้วก็มีต้นไม้ซึ่งปลูกขึ้นมาคอยรับขี้ฝุ่นไว้ กลั่นกรองไม่ให้เข้าไปในจมูกของเรา อันนี้มันก็ได้ประโยชน์เหมือนกัน เพราะฉะนั้น ตามบ้านช่องของญาติโยมนี่ ควรจะได้ปลูกต้นไม้ไว้หน้าบ้านไว้ข้างบ้านข้างเรือน เท่ากับเป็นเครื่องกรองอากาศไม่ให้ขี้ฝุ่นเข้ามาในจมูกเรา มันมาติดต้นไม้เสีย ฝนตกมันก็ชะลงไปสู่พื้นดินต่อไป บริเวณบ้านก็ควรจะทำเป็นสนามหญ้า อย่าให้ขี้ฝุ่นมันเข้ามา แต่ว่าบนถนนนี่ไม่ไหว ไม่รู้จะทำอย่างไรนอกจากเจ้าหน้าที่เขามาช่วยทำให้ไม่มีฝุ่นด้วยการราดยาง ถนนราดยางน่ะเรานึกว่าไม่มีฝุ่นหรือ ความจริงมันก็มีเหมือนกันดูรถวิ่งไปในเวลาที่ฝนตกจะเห็นว่ามันกระจายมาถูกกระจกทำให้เศร้าหมองไป ทำให้เกิดความสกปรก อันนี้ก็แสดงว่ามันมีสิ่งสกปรกอยู่ในที่เหล่านั้น เราหายใจเข้าไปบ้างติดตามผิวหนังบ้าง แล้วเชื้อโรคมันก็ไต่ลัดเลาะเข้าไปอยู่ในร่างกาย ทำให้ร่างกายไม่สบายขึ้นด้วยประการต่าง ๆ เขาบอกว่าในเมืองใหญ่ ๆ ในต่างประเทศ เช่น เมืองนิวยอร์ค, เมืองชิคาโก, เมืองลอสแอน-เจลิส, ซานฟรานซิสโก นี่ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ในอเมริกา ลอนดอน,

ปารีส, โรม อะไรเหล่านี้ มันก็มีสิ่งสกปรกอะไรมากมาย ที่จะทำให้เกิดเชื้อโรคแก่คนที่ไปในประเทศนั้นๆ ได้รับสิ่งที่เป็นพิษเข้าไปในร่างกาย

อันนี้เมื่อได้ฟังดูแล้วก็นึกว่า เอ๊ะ..ไม่อยากจะไปเที่ยวในเมืองใหญ่ๆ แต่ว่าคนก็ชอบไปกัน ลงทุนขึ้นเครื่องบินเข้าไปสูดอะไรต่ออะไรเข้ามาในร่างกาย ทำให้ร่างกายเปลี่ยนแปลงไปเพราะเกิดจากโรคภัยไข้เจ็บเหล่านั้น คนอยู่ในป่าเสียอีกยังไม่มีสิ่งที่เป็นพิษเป็นภัย เพราะอากาศบริสุทธิ์สดชื่น แต่ก็ยังไว้ใจไม่ได้เพราะมันยังมีโรคอันเกิดจากสัตว์ตัวเล็กตัวน้อย เช่น ยุงบ้าง แมลงบางประเภท สัตว์เลื้อยคลานบางประเภท มันก็มีเชื้อโรคอยู่เหมือนกัน สัตว์เหล่านั้นมาเกาะจับเราแล้ว ทำให้เกิดเป็นพิษเป็นภัยแก่ร่างกาย ที่สวนโมกข์ฯ ไชยาน่ะมีตัวทากชุกชุมใน
2 ฤดูฝน ถ้าหากว่าเป็นในพงหญ้าอะไรก็อย่าเดินเข้าไปเป็นอันขาดเชียว ถ้าเดินเข้าไปแล้วมันอาจจะเกาะจับเอาก็ได้ หรือว่าไอ้ที่ร้ายกว่าตัวทากก็คือตัวเห็บ เห็บนี่มองไม่เห็นไม่รู้ว่าอยู่ตรงไหนแล้วมันก็มาเกาะตามร่างกาย มาเกาะตามขาตามอะไร ชอบเกาะในที่ๆลับๆหน่อย ที่รักแร้บ้าง ตามง่ามของเนื้อระหว่างเนื้ออะไรอย่างนี้ มันเกาะเข้าแล้วมันรู้สึกว่าเจ็บๆคันๆ แล้วมันก็ดูดเอาเลือดเราค่อยโตขึ้นๆ เวลาหยิบมันออกนี่เนื้อติดไปด้วยเพราะว่ามันจับไว้แรงเนื้อติดไปด้วย ถ้าหยิบมันแล้วเนื้อติดไปจึงต้องใช้วิธีอย่างอื่น คือ เอายามาทาเข้าให้มันตายฝ่อไปเอง แต่ว่าแม้มันตายแล้วแผลที่ตกสะเก็ดนั้น ตกสะเก็ดตั้งยี่สิบสามสิบครั้งจึงจะหายเป็นปกติ ต้องคันกันเรื่อยไปเกากันเรื่อยไป ตก

สะเก็ด นานเหลือเกิน นี่ก็เป็นพิษเป็นภัยจากสิ่งต่างๆ แม้ต้นหมากรากไม้บางชนิดก็เป็นพิษเป็นภัย เราไปเตาะแตะเข้ามันก็เกิดผื่นคันขึ้นในร่างกาย หรือว่าเราไปกินเข้าก็เป็นพิษแก่ร่างกาย

เมื่อมีสิ่งที่เป็นสาเหตุให้เป็นก็มีสิ่งที่แก้กันได้

โรคภัยไข้เจ็บมันเกิดจากสิ่งแวดล้อมมีมากมายก่ายกอง แต่ว่าธรรมชาติก็ไม่ทารุณกับมนุษย์มากเกินไปหรอก เพราะว่าเมื่อมีสิ่งเป็นพิษก็มีสิ่งสำหรับแก้ไขกัน คือ สิ่งที่แก้มันก็มีเหมือนกัน อ่านหนังสือของหลวงวิจิตรวาทการ คราวหนึ่งไปเที่ยวบนภูเขาเมืองมิสซูรี่ อันนี้เมื่อไปก็ลูกชายท่านนะเดินลงไปที่พื้นหญ้าไปถูกต้นอะไรเข้ามันคันใหญ่เลย เป็นผื่นแดงขึ้นมา แล้วก็คันต้องซิบ ๆ ทีเดียว หลวงวิจิตรฯ ก็ตกใจ แขกขับรถก็ว่าไม่ต้องตกใจแถวนี้มียา แล้วเขาก็ไปเที่ยวเดินค้นๆหา ประเดี๋ยวเดียวเจอใบไม้ชนิดหนึ่ง เอามาถึงก็ขยี้ๆ แล้วเอาน้ำหยอดเข้า เอาไปทาประเดี๋ยวเดียวเท่านั้นเองแหละพิษเหล่านั้นหายไป หลวงวิจิตรฯ แกบอกว่านี่ธรรมชาติไม่ได้ทารุณกับมนุษย์มากเกินไป เพราะมีสิ่งเป็นพิษก็มีสิ่งแก้พิษคู่กันไป ต้นไม้บางอย่างให้โทษแก่มนุษย์แต่ต้นไม้บางอย่างก็เป็นเภสัช ที่เราเอามากินมาใช้มาต้มได้โบราณจึงใช้ยาประเภทสมุนไพร เอามาต้มให้คนกินแก้โรคภัยไข้เจ็บสมัยนี้เขาไม่ได้ต้มกันแล้วล่ะแต่เขาเอามาสกัด เอาตัวยาจากสมุนไพรนั้นๆ ผสมเป็นยาวิเศษขึ้นได้เลย แล้วให้คนกินแก้โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ **อันนี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า สิ่งที่เป็นเชื้อโรคก็เกิดขึ้นจากการเกิด, แก่เป็นตัวสังขารเหมือนกัน แล้วก็มา**

เกาะจับอยู่ในร่างกายของเรา นี่ในร่างกายของเราแต่ละคนนี่ญาติโยมทุกคนนี่ อย่านึกว่าปลอดภัยนะเราไม่รู้หรอกว่ามีอะไรอยู่ในตัวของเราบ้าง เวลานี้ มีเชื้อโรคชนิดไหนอยู่ในลำไส้ที่ตับที่ไตที่กระเพาะ หรือว่าที่ส่วนใดของร่างกายเราไม่รู้ เพราะว่ามันยังไม่แสดงอาการรุนแรงหรือเพราะความต้านทานของร่างกายเรายังดีอยู่ ตราบใดที่ความต้านทานยังดีอยู่มันก็ไม่เป็นไร แต่ถ้าเมื่อใดร่างกายเราอ่อนแอไม่มีความต้านทานเพียงพอ เราก็รู้สึกว่าเป็นโรคไม่สบาย ไปหาหมอ บางทีเมื่อไปหาหมอนะหมอก็บอกว่ามันมากเสียแล้ว ไม่สามารถจะรักษาได้ เช่น โรคมะเร็งนี่เป็นตัวอย่าง มันมาแอบซุ่มทำร้ายร่างกายเราอยู่ตั้งนาน พอเกิดเจ็บปวดนี่ก็หนักเต็มทีแล้ว พอไปหาหมอก็เรียกว่าเข้าขั้นโคม่าไม่สามารถจะรักษาได้ แล้วเราก็ถึงแก่ความตายกันไปตามๆ กัน

ไม่ควรประมาทในร่างกายตน

อันนี้มันเป็นเรื่องที่จะเกิดขึ้นแก่ใครเมื่อใดก็ได้ **เพราะฉะนั้น** เราจึงจะได้คิดไว้ล่วงหน้าในเรื่องอย่างนี้ ว่างๆก็พูดกับตัวเองเสียบ้างว่า เออ..อย่าประมาทนะ อย่าเพลิดเพลินนักนะ ร่างกายนี้มันเป็นของเปราะ มันแตกง่าย มันหักง่าย แล้วมันอาจจะมีอะไรๆ เกิดขึ้นในร่างกายของเราเมื่อใดก็ได้ เพราะฉะนั้น อย่าประมาท มีทางใดที่จะป้องกันได้ต้องป้องกัน มีทางใดที่จะแก้ไขเรียกว่าผ่อนหนักให้เป็นเบา พอรู้ว่าจะเริ่มเป็นก็รีบรักษา อย่างนี้เรียกว่า ผ่อนหนักให้เป็นเบา แต่ถ้าป้องกันไว้ก่อนล่วง

หน้ามันดี เพราะเรารู้ว่าโรคมันมาทางไหน มีอะไรเป็นพาหะ เกิดขึ้นได้อย่างไร

สมัยนี้การศึกษาค้นคว้าเจริญก้าวหน้า เราก็พอรู้ว่าอะไรเป็นอะไร จึงต้องศึกษาสนใจไว้ ถ้าเห็นว่ามีอาการผิดปกติ ก็จะได้รีบรักษา หรือว่าถ้าไม่มีอาการผิดปกติ เราก็จะได้หาทางป้องกันไว้ เช่น ไม่ดื่มของเป็นพิษเข้าไปในร่างกาย ไม่สูดดมของเป็นพิษเข้าไปในร่างกาย ไม่กินอาหารประเภทที่จะเป็นพิษเป็นภัย เช่น บางคนชอบกินอาหารดิบเนื้อดิบอะไรอย่างนี้ เอามาทำลาบทำลู่อะไรกินกัน เอร็ดอร่อยหนักหนา เมื่อก่อนนี้มีพระเพื่อนองค์หนึ่งมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่าให้ฟังว่าที่บ้านนี่ถ้าเขาฆ่าวัวนี่เขาฆ่าถึงก็เชือดมาทั้งชิ้นเลย มาถึงสับ ๆ ๆ เอาน้ำมะนาวหยอดลงไป เอาตะไคร้อะไรคลุกเข้ากินกันเลย ทั้ง ๆ ที่เป็นเนื้อสด ๆ เลือดสด ๆ นะกินกันอย่างเอร็ดอร่อย แล้วไม่กินแต่เนื้อ ยังแถมเหล้าเข้าไปด้วย เลยกินกันใหญ่ บางทีก็กินเข้าไปแล้วชักดิ้นชักงอตายกันเป็นแถวไปเลยทีเดียว เพราะมันมีเชื้อโรคตัวจี๊ด ตัวอะไรอยู่ในเนื้อเหล่านั้น อาหารดิบนี่ไม่ควรจะกินไม่ว่าอาหารประเภทใด ควรจะมีการต้มการทำให้สุกเพื่อป้องกันเชื้อโรค

คนที่ไม่ประมาทเขาก็คิดป้องกัน สถานที่ใดที่ไปแล้วมันจะมีการเกิดโรคเกิดภัย เรารักชีวิตรู้คุณค่าของการเกิดมาเป็นมนุษย์มันมีค่าอย่างไร เราก็ไม่ไปในสถานที่นั้น คนใดมีโรคติดต่อ เราก็ไม่เข้าใกล้บุคคลนั้น อันนี้เรียกว่าเพราะเราคิดว่าเราอาจจะเป็นโรค แล้วเราคิดป้องกันคุ้มครองไว้ ไม่ให้โรคภัย

ไข้เจ็บนั้น เกิดขึ้น

เรียนรู้ธรรมชาติของชีวิตได้จากความเจ็บป่วย

แต่ว่าคนเรานี่ถึงจะระมัดระวังสักเท่าใด ก็มีเวลาเผลอนะ เวลาเผลอ เมื่อเผลอเข้ามันก็เป็นได้เพราะสมุฏฐานที่จะให้เกิดโรคนั้นมันมาก เกิดจากดินฟ้าอากาศ เกิดจากอาหาร เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เขาเรียกว่าสมุฏฐาน มันมีมากมายหลายเรื่องหลายประการ เราระวังอยู่แล้วแหละแต่ก็ยังเผลอจนได้ ครั้นเมื่อเผลอเข้าเป็นโรคขึ้น ต้องไปนอนเจ็บไข้ได้ป่วยอยู่โรงพยาบาล หรือว่าเรานอนป่วยอยู่ที่บ้านเราควรจะทำอย่างไรจิตใจจึงจะสบาย คนไม่เคยป่วยก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร ครั้นเมื่อป่วยเข้าก็มองเห็นว่า อ้อ.. ไอ้ความเจ็บไข้ได้ป่วยนี่ มันก็มีประโยชน์อยู่บ้างเหมือนกัน มีประโยชน์ในรูปใด มีประโยชน์ในการที่เราจะได้เรียนรู้เรื่องธรรมชาติของชีวิตจากความเจ็บไข้ได้ป่วย เวลาอื่นมันเรียนไม่ได้เพราะไม่มีพยานปรากฏเฉพาะหน้าไม่มีสิ่งให้เราศึกษา แต่เมื่อเรานอนป่วยอยู่บนเตียง เราก็เรียนได้ว่า อ้อ..ความเจ็บป่วยนี้มันเป็นอย่างไร เจ็บปวดที่ตรงไหนสภาพจิตใจของเราเป็นอย่างไรเมื่อเกิดความเจ็บป่วยเป็นอย่างไร เขาจะผ่าตัดตรงนั้นตรงนี้เรามีความรู้สึกอย่างไร มีความสะดุ้งกลัวไหมหวาดเสียวต่อสิ่งเหล่านั้นหรือไม่ เราจะได้รู้กำลังใจของเรา เพราะกำลังใจคนเรานั้นจะรู้ได้เมื่อตกอยู่ในอันตราย ถ้ายังไม่มีอันตรายก็รู้ไม่ได้หรอก

ส่วนคนบางคนอาจจะคุยว่า โอ้ย..ผมไม่กลัวนั้นไม่กลัว

นี้ มันยังไม่ถึงเวลาก็คุยไปได้ แต่พอถึงเวลาเข้าไอ้ที่คุยไว้บางทีมันหายไปหมด มันเกิดความกลัวขึ้นโดยไม่รู้ตัว อย่างเราไปเจอเสือนี่ไม่เจอก็ไม่เป็นไร บางคนบอกว่า เอ้ย..เสือนี่ไม่เป็นไรหรอก มันแมวเราดีๆ นี่เองแหละ ไปเจอเข้าก็เอาซี่โครงมาเหน็บฝาเสียเลย พอไปเจอเข้าก็วิ่งเอาสุดฝีเท้าเลยทีเดียว นี่มันเกิดอาการ เช่นนั้นขึ้นมาได้เมื่อประสบกับปัญหาอย่างนั้น

เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วยนี่ก็เหมือนกัน เราก็ได้ศึกษาเรื่องชีวิตของเรา กับศึกษาจิตใจของเรา ได้ทดสอบสอบไล่ตัวเองว่างั้นเถอะ ได้สอบไล่ตัวเองว่า ที่เราเรียนธรรมะปฏิบัติธรรมะมาเป็นเวลานานปีนี่มันใช้ได้ไหม มันเป็นประโยชน์แก่เราเวลาเจ็บไข้ได้ป่วยหรือไม่ นี่แหละเป็นเครื่องทดสอบกำลังใจว่าเข้มแข็งขนาดไหน มีความวิตกกังวลหวาดกลัวอะไรบ้าง หรือมีอะไรแทรกแซง เป็นโรคซ้อนเข้ามาในจิตใจของเราบ้าง ในเมื่อเกิดอาการเจ็บไข้ได้ป่วย นี่มันดีตรงนี้ที่จะได้พิจารณาจะได้ศึกษาเรื่องของชีวิตของเรา ขณะที่เรานอนอยู่ เพราะว่าเวลาป่วยนี่ไม่ได้ทำอะไร เขาให้นอนเฉยๆ ให้รับประทานยาบ้างฉีดยาบ้างอะไรกันไปตามเรื่องเราก็ควรจะใช้เวลานั้นเพื่อศึกษาชีวิตร่างกายสภาพจิตใจของเรา ว่ามันมีความรู้สึกอย่างไร มีอะไรเกิดขึ้นในใจของเราบ้าง เป็นความทุกข์เป็นความวิตกกังวลหรือว่าความเฉยๆ หรือว่ามีสติปัญญาพอจะมองเห็นอะไรๆ ที่เกิดขึ้นในร่างกายได้อย่างถูกต้อง เราจะได้รู้ว่าเรามีสภาพอย่างไร

รู้จักญาติมิตรได้ในคราวเจ็บไข้

อีกประการหนึ่งยังจะรู้ต่อไปว่า ญาติมิตรเพื่อนฝูงทั้งหลาย เมื่อเราเจ็บไข้ได้ป่วยนี่ เขารู้สึกต่อเราอย่างไรมีความวิตกกังวลหรือไม่ หรือเอาใจใส่ต่อเราขนาดไหน ช่วยเหลือเราเป็นประการใดบ้างเราก็รู้ เพราะเขาว่ายามยากก็เห็นใจมิตรนะ เราจะได้รู้ว่าญาติโยมทั้งหลายเพื่อนฝูงมิตรสหายนี่ มีความรู้สึกอย่างไรในเรื่องความเจ็บไข้ได้ป่วยก็จะได้รู้ ปกติก็ไม่รู้ว่าเป็นอย่างไร พอมีเรื่องขึ้นก็ได้รู้เห็นว่ามันเป็นอย่างนั้นมันเป็นอย่างนี้ทำให้เกิดประโยชน์แก่จิตใจหลายแง่หลายมุม ที่เราจะได้ศึกษาเรื่องนั้นๆ จากความเจ็บไข้ได้ป่วย

ควรเตรียมกาย เตรียมใจไว้ในคราวเจ็บป่วย

อาตมาไปเจ็บป่วยนี่ก็ได้พบความรู้สึกหลายอย่างหลายประการในจิตใจ ตามปกตินั้นก็เคยคิดอยู่บ้างเหมือนกันเตือนๆ ตัวเองไว้ในเรื่องเจ็บไข้ได้ป่วย เวลาไปป่วยเข้าจริงๆ นี่ก็รู้สึกว่ามันได้ผล ไม่วิตกกังวลไม่หวาดกลัวอะไรเกินไป โดยเฉพาะเวลาที่เขาจะเอาไปเจาะเอาท่อใส่เข้าไปในหูนี่ นางพยาบาลมาถึงก็บอกว่าหลวงพ่อไปได้ เขาไม่ให้เดินเขาให้นั่งรถเข็นไป ความจริงแล้วนิดเดียวจากนี่ไปถึงฝาเท่านั้นเอง เขาบอกให้นั่งรถเข็นไป แล้วเขาก็เข็นไป นึกในใจว่า เอ๊ะ.. ดูเหมือนว่าเรานี่เป็นคนอ่อนแอเสียเหลือเกิน ถึงกับเดินไม่ได้ เลยถามว่าทำไมจะต้องนั่งรถเข็นด้วย ธรรมเนียมเขาอย่างนี้ว่าอย่างนั้น ก็บอกว่า อ้าว..ก็ต้องทำตามธรรมเนียมหน่อย พูดกับนางพยาบาลเขา

อย่างนั้นก็เลยนั่งไป แล้วก็ถามว่าหนูเข็นได้ไหม บอกว่าเข็นได้ ไม่เป็นไรหรอกไม่ได้จับต้องตัวของพระนี่ เราจับรถนี่ เข็นไปเถอะ เข็นไปก็เข้าไปในห้อง ไปถึงก็บอกว่าให้ขึ้นนอนบนเตียงนี้ก็นอนบนเตียง เมื่อนอนบนเตียงแล้วหมอเขาก็มาจัดแจงจะฉีดหยูกฉีดยา เอาผ้ามาคลุมเสียหน่อยคลุมตัวอะไรเสียหน่อย

นางพยาบาลคนหนึ่งเขาถามว่าหลวงตา เรียกเป็นคนแก่ไปเสียเหลือเกิน ถ้าเรียกเป็นหลวงพ่อนี่มันค่อยยังชั่วหน่อย นี่ข้ามยกข้ามขั้นเลื่อนฐานะเป็นหลวงตาไปซะ บอกว่าหลวงตากลัวไหม เขาถามว่าอย่างนั้น ก็เลยบอกว่ามันไม่ถึงกับตายหรอกหนูไม่มีอะไรหรอกทำไปเถอะแล้วเขาก็เอาแอลกอฮอล์ทาหู หมอก็บอกว่านี่แอลกอฮอล์ทาก่อนล้างเชื้อโรค เสร็จแล้ว ก็บอกว่าเจ็บหน่อยนะเวลาแทงเข็มฉีดยานี่ เขาก็แทงลงไปมันก็เจ็บเหมือนกัน แต่ก็ไม่ได้ดิ้นรนกระวนกระวายอะไร ธรรมชาติร่างกายมันก็บอกว่าเจ็บแหละ แล้วน้ำตามันก็ไหลเหมือนกัน ไม่ใช่ไหลเพราะว่ากลัวอะไร ธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น เพราะว่ามันไปกระทบหูมันก็กระเทือนถึงตาน้ำตามันก็ออกมา แต่ก็รู้ว่าน้ำตาออก แต่ว่าจิตใจก็ยังคงเป็นปกติ แล้วเมื่อฉีดยาประเดี๋ยวมันก็ชาไปไม่รู้สึกตัว แล้วหมอบอกว่าต่อไปนี้จะเจาะแล้ว เขาก็เอาผ้ามาคลุม แล้วก็ทำเสียงดังอี๊ย..มันดังได้ยินเสียงเจาะ แต่ไม่รู้สึกว่าเกิดอะไรขึ้นหรอกมันอี๊ย..เท่านั้นเอง เสร็จแล้วก็เอาน้ำออกแล้วก็ใส่ท่อให้ แล้วหมอบอกว่าเสร็จแล้วไม่ให้ลุกขึ้นเข็นไปทั้งเตียงเลย เข็นไปไม่ให้เดินเข็นไปถึงแล้วก็มีบุรุษพยาบาลช่วยกันยกให้นอนบนเตียง แล้วบอกว่าให้นอนนิ่งๆ อย่าไป

ดิ้นอะไร มันไม่มีอะไรจะต้องดิ้นก็ต้องนอนนิ่งๆ ไป ประเดี๋ยวเขาก็เอายามาให้กิน แล้วเขามาฉีดยาฉีดตะโพกนี้เข็มตะโพกนั้นเข็ม ฉีดไปจนตะโพกปวดเหมือนกันแหละ พอเห็นเข็มมาบอกว่ามาอีกแล้ว แล้วก็บอกว่า มาอีกแล้วนะแหมมันปวดแล้วนะฉีดมากๆ นี่ร่างกายมันไม่ไหว ไม่เป็นไรแล้วก็ฉีดต่อไปทำไปตามเรื่องของเขา เราก็ยิ้มกับเขาไปไม่ได้มีความวิตกทุกข์ร้อนอะไรจากเรื่องอย่างนั้น เพราะไว้ใจหมอไว้ใจคนที่รักษาว่า เขาคงรักษาให้เรียบร้อยไม่ให้ท่านปัญญาตายแน่ๆว่างั้นเถอะเลยก็สบายใจ

นอนเป็นปกติอันนี้นอนอยู่เฉยๆ ทำอะไร ก็นอนอ่านหนังสือ มีหนังสือบางเล่มยังไม่ได้อ่านก็ได้อ่าน เรียกว่าอ่านกัน
3 ตั้งแต่เช้าจนเที่ยง จากเที่ยงจนกระทั่งเย็นอะไรนั่นแหละ ถ้าว่าพักหลับเสียบ้าง บางทีก็ฉันเช้าเสียแล้วก็หลับเสียหน่อย ตื่นขึ้นก็อ่านหนังสือ เพลเสร็จแล้วเขาให้พักนี้ เอ้าหลับเสียหน่อยหลับตามสมควรก็ตื่นขึ้นอ่านหนังสือต่อไป มีหนังสืออะไรก็อ่านกันเรื่อยไป นึกในใจว่าถ้าป่วยนานๆ นี่คงจะอ่านหนังสือได้สักตู้แน่ๆ แต่เขาไม่ยอมให้ป่วยนาน เขารักษาให้หายไวๆ จะได้ไปรับใช้ประชาชนต่อไป เลยก็ต้องมาทำงานตามหน้าที่ เวลาป่วยอยู่ก็จิตใจเป็นปกติอย่างนั้นอย่างนี้ ใครไปเยี่ยมก็ดีใจว่าเออ..เขามาเยี่ยม ญาติโยม ความจริงจะไปเยี่ยมอยู่ แต่ว่าเขาไม่ให้ไปก็ไม่เป็นไร อาตมาก็ไม่ได้คิดว่าโยมไม่ได้ไปเยี่ยมก็จะใจดำใจจืดหามิได้ แต่นึกว่าโยมทุกคนต้องคิดถึงอยู่เป็นธรรมดาเพราะว่าวันอาทิตย์ก็ต้องมาเจอกัน ไม่ได้จอกันก็เป็นห่วงกังวล

กลัวว่าเสียงมันจะแหบจะแห้งไปจนไม่สามารถจะพูดธรรมะธรรมโมกับประชาชนต่อไปได้ อาตมาก็นอนคิดเหมือนกันนึกว่าเอ๊ะ..นี่ถ้าเราเสียงมันแหบไปเสียเลยพูดไม่ได้ นี่ถ้ามันจะไม่ไหวนะ แต่ใจหนึ่งบอกว่าไม่เป็นไรพูดไม่ได้แต่เขียนได้ว่างั้น สามารถจะนั่งเขียนมือยังดีตายังดีสมองยังแจ่มใส ยังไม่ได้เสียอะไร มันเสียแต่ที่เสียงเท่านั้น ก็นั่งเขียนหนังสือได้ จะเขียนอะไรต่อไปได้อีกเยอะแยะ เพราะไม่ต้องไปพูดที่ไหนต่อไป อยู่แต่กุฏิอันนี้ก็เขียนเข้าเป็นการใหญ่ จะได้คิดตำราอะไรซึ่งเป็นประโยชน์จากการเขียนต่อไป เมื่อนึกอย่างนี้ก็สบายใจว่าไม่เป็นไร ยังรับใช้ญาติโยมต่อไปได้ด้วยการเขียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อยู่เหมือนกันมันก็เบาใจไป ไม่มีอะไรที่จะเกิดปัญหาทางด้านจิตใจคือความทุกข์ความเดือดร้อน นี่คือ ผลที่ได้รับจากการเจ็บไข้ได้ป่วย ทำให้ได้คิดได้นึกอะไรหลายสิ่งหลายประการขึ้นมา

ขณะที่อยู่โรงพยาบาลนี่ก็เดินไปดูบริเวณ นั่งพักตามใต้ร่มไม้ตามสนามหญ้าสบายๆ เพื่อจะได้นั่งคิดนึกอะไรต่ออะไรต่างๆ ดูคนที่มาปฏิบัติงานกัน เดี๋ยวเขาเข็นคนนั้นไปห้องนั้นเข็นคนนี้ไปห้องนี้ นึกในใจว่า แหม! มนุษย์นี่มันเจ็บไข้ได้ป่วยกันมากจริงๆ เราอยู่บ้านไม่รู้ อยู่วัดก็ไม่รู้ แต่ถ้าไปอยู่โรงพยาบาลจะเห็นว่า อ้อ..มากมายก่ายกองอย่างนี้ เป็นเรื่องน่าสังเวชใจ แล้วนึกถึงตัวเราเองไว้ว่าเออ..ถ้าเป็นอย่างนั้นเราอย่ามีความวิตกกังวล อย่ากลัวต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ให้นึกว่าอะไรมันจะเป็นไปก็ขอให้มันเป็นไปตามเรื่องของมันเถอะ เราจะยอมมันทุกอย่างเรียกว่าเรายอมแพ้ ยอมแพ้ต่อกฎธรรมชาติ เมื่อเจ็บ

ป่วยก็ต้องแพ้เขา แต่ก็รักษาไปตามเรื่อง หมอเขามีหน้าที่รักษาร่างกาย เรามีหน้าที่รักษาจิตใจของเรา จิตใจคนอื่นรักษาให้ไม่ได้ต้องรักษาของเราเองให้มันมีความสงบใจ มีความสบายใจ อย่าให้เกิดความวิตกกังวลด้วยปัญหาต่างๆ

กำลังใจก็สำคัญที่สุด ในการรักษาโรค

โรคภัยไข้เจ็บที่เกิดขึ้นในร่างกายนั้น ถ้าเราใจดีใจสงบน่ะมันจะหายไว แต่ถ้าใจมีความวิตกกังวลทุกข์ร้อนด้วยอะไรๆ ต่างๆ โรคมันจะหนักลงไป ยิ่งโรคบางโรคเกี่ยวกับกำลังใจที่สุด เพราะฉะนั้น เราต้องสร้างกำลังใจเพื่อต่อสู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตของเรา จะทำให้เราสบายใจ นี่เรื่องหนึ่ง เรียกว่าเป็นเรื่องโรคภัยไข้เจ็บที่เกิดขึ้น แล้วก็ต้องทำใจอย่างไร ได้รับประโยชน์จากสิ่งนั้นอย่างไรบ้าง เอามาเล่าให้ญาติโยมทั้งหลายได้รับฟังไว้เผื่อว่าเวลาเจ็บไข้ได้ป่วย เพราะว่าเราอยู่ในวัยที่จะป่วยกันทั้งนั้นแหละ เด็กก็ป่วยได้หนุ่มสาวก็ป่วยได้ วัยกลางคนก็ป่วยได้ ผู้เฒ่าผู้แก่ก็อาจจะมีโรคภัยไข้เจ็บอะไรเกิดขึ้นได้ทั้งนั้น จึงควรจะได้คิดนึกไว้ระมัดระวังไว้ มีอะไรพอจะป้องกันรักษาได้ก็รักษา อย่าทรมานร่างกายให้เกิดโรคเกิดภัย เช่น ทำอะไรก็ต้องรู้จักประมาณให้พอดีๆ ยืนเดินนั่งนอนให้พอดี พักผ่อนให้พอดี รับประทานอาหารก็เรียกว่าให้มันพอดี ทานน้อยเกินไปก็ไม่ได้ ทานมากเกินไปก็ไม่ได้ ทานแต่พอร่างกายสบาย ทานสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกาย อย่างนี้เราก็จะอยู่ได้ด้วยความสุขในโลกอันเต็มไปด้วยปัญหา คือ ความทุกข์ความเดือดร้อน จึงขอ

ฝากให้ญาติโยมได้เอาไปคิดไปตรองประการหนึ่ง

จงมองทุกสิ่งให้เห็นเป็นธรรมดา

ทีนี้อีกประการหนึ่งที่จะพูดกับญาติโยมต่อไปก็คือว่า เวลานี้เราผจญอยู่กับสิ่งที่เป็นพิษในชีวิตประจำวัน คือเรื่องข้าวของนี่ที่มันแพงขึ้นเรื่อยๆ ข้าวของแพงเพราะเงินมันตก ถ้าเงินแพงข้าวของถูกเป็นธรรมดา บ้านเมืองของเรานี่ก็เคยมีสมัยที่เรียกว่าเงินแพงข้าวของถูกมีอยู่เหมือนกัน อาตมาจำได้ว่าสมัยเป็นสามเณรอยู่ที่ระนองนี่ แล้วก็มีคนอำเภอระโนด เขาเขียนจดหมายไปถึงพระ บอกว่าข้าวของมันมีเยอะแยะแต่ไม่มีสตางค์จะซื้อ ของมันถูกแต่ไม่มีสตางค์ สตางค์หายากเงินแพง นี่มันหายาก เพราะไม่มีสตางค์จะซื้อก็ไม่รู้จะซื้ออะไรได้อย่างไร ทั้งๆที่ของมันก็ราคาน้อยๆ แต่ซื้อไม่ได้นี่มันเรื่องหนึ่ง เคยเกิดเคยมีในบ้านเมืองเหมือนกันทีนี้มาในสมัยนี้มันก็เปลี่ยนไปอีกเรื่องหนึ่ง คือว่า เงินมันถูกข้าวของมันแพง เพราะค่าของเงินมันลดลงไป เดี๋ยวนี้เงินมันร้อยบาทนี่มันไม่ใช่สมบูรณ์ร้อยบาทแล้ว พอเอาไปซื้อของจะรู้ว่าเงินมันลดน้อยลงไป ซื้อของได้น้อย สมัยก่อนร้อยบาทนี่ซื้อได้มากมายก่ายกองอะไรๆมันก็ถูกเราจะซื้อได้ เช่น ที่ดินนี่สมัยก่อนตารางวาหนึ่ง ๙ บาท, ๑๐ บาท แต่ใครมีเงินซื้อบ้างสมัยนั้นซื้อไม่ได้ สมัยก่อนนี้จากปักษ์ใต้สมมติว่าจากหาดใหญ่มากรุงเทพฯนี่ค่าโดยสารรถไฟก็ ๑๐ บาทเท่านั้นเอง, ๑๒ บาท แต่ไม่มีใครได้มาเลย คนสมัยนั้นไม่ได้มากรุงเทพฯ กันเลย ทั้งๆที่ค่ารถไฟมันถูกเพียง ๑๒ บาท เดี๋ยวนี้ราคาค่ารถ

ไฟขึ้นไปตั้งร้อยสองร้อย คนมากันเต็มไปหมดแน่นทุกเที่ยวเลย รถด่วนสายใต้หลายขบวนก็จัดขึ้น คนก็มากันมากเพราะเงินมันหาง่าย เงินมันถูกมันก็หาง่ายแต่เงินแพงมันก็หายาก อันนี้มันก็เป็นเรื่องที่เรียกว่าความไม่เที่ยงนั่นเอง อย่างที่พระพุทธเจ้าท่านบอกว่า สิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง มีการเปลี่ยนแปลง เศรษฐกิจก็เปลี่ยนแปลง อะไรๆ ก็เปลี่ยนแปลงไป สมัยหนึ่งก็เป็นอย่างหนึ่ง มาอีกสมัยหนึ่งก็เป็นอย่างหนึ่ง ญาติโยมที่อายุมากๆ ๖๐ ปีกว่า ๗๐ ปีนี่ คงจะประสบพบเห็นมาแล้วว่าในสมัยหนึ่งเราเคยกินของถูก แล้วมาอีกสมัยหนึ่งก็มันไม่ถูกไม่แพงเกินไป มาในสมัยนี้ก็อยู่อย่างนี้ ถ้ามีชีวิตต่อไปอีกสัก ๙ ปี, ๑๐ ปี เราจะพบอะไรๆ ที่ไม่นึกว่าจะพบมากขึ้นไปกว่านี้ก็เป็นได้ นี่มันก็เป็นเรื่องธรรมดา

ธรรมดาอย่างไรเพราะสิ่งทั้งหลายมันไม่หยุดนิ่ง มันมีการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงนั้นมันมีลงบ้างขึ้นบ้างถ้าขีดเป็นเส้นก็มีลงไปแล้วก็ขึ้นไปแล้วก็ลงไปบ้างแล้วก็ขึ้นไปบ้างบางทีก็ลงไปมากบางทีมันก็ขึ้นไปจนสูงสุดเลยทีเดียว นี่มันเรื่องธรรมชาติธรรมดา ซึ่งมีอยู่ในสังคมมนุษย์ในโลกนี้ เราผู้เป็นพุทธบริษัท เราเป็นผู้รู้ เราเป็นผู้ตื่นอยู่ เราเป็นผู้มีปัญญาเมื่ออะไรมันเกิดขึ้นเราอย่าไปเป็นทุกข์กับสิ่งนั้นให้มันมากเกินไป อย่าไปวิตกกังวล อย่าไปคิดสร้างปัญหา จนกระทั่งว่านอนไม่หลับหรือจนกระทั่งไปฆ่าตัวตาย เพราะเรื่องนั้นเพราะเรื่องนี้ นั่นมันเป็นความเขลา ทำไปด้วยอำนาจอวิชชา เพราะไม่รู้ไม่เข้าใจในเรื่องอะไรต่างๆ เป็นการไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้น เราจะต้องมอง

สิ่งทั้งหลายที่กำลังเป็นอยู่ในบัดนี้ว่ามันเป็นเรื่องธรรมดาของโลก ไม่ใช่มีเฉพาะในบ้านเราเท่านั้น มันมีทั่วโลก เวลานี้เขาเรียกว่า วิกฤติการณ์ของโลก ไม่ใช่วิกฤติการณ์ชั่วครั้งชั่วคราวนะ โลกเวลานี้มันมีวิกฤติการณ์ถาวรกันเสียเลยทีเดียว ปั่นป่วนกันไปทั่ว ถ้าไปต่างประเทศก็จะพบว่าเขาก็พูดเหมือนกับที่เราพูด บอกว่าเวลานี้ข้าวของมันแพง ประเทศอังกฤษก็แพง ฝรั่งเศสก็แพง เยอรมันก็แพง ออสเตรียเบลเยี่ยมประเทศฮอลแลนด์ มันเหมือนกันทั้งนั้นแหละมันแพงกันทั้งนั้น มันตกลงไปทั้งนั้นบางประเทศตกมากกว่าบ้านเราเสียอีก แต่เขาก็ยังอยู่กันได้ก็ต้องทนอยู่กันไปตามประสา

จะอยู่ด้วยความทุกข์ไปทำไม

เพราะฉะนั้น จะอยู่ด้วยความทุกข์ทำไม จะอยู่ด้วยความเดือดร้อนอกร้อนใจทำไม เราควรจะอยู่ด้วยอารมณ์ยิ้มแย้มแจ่มใส ต้องต่อสู้กับสิ่งต่างๆ ที่มันเกิดขึ้นเฉพาะหน้า ด้วยใจสงบเย็น ด้วยปัญญา ด้วยการคิดการนึกในแง่ที่ถูกที่ชอบ ตามสภาพที่เป็นจริง สมัยหนึ่งเราอาจจะเป็นอย่างนั้น เช่น เราเคยมีสตางค์ใช้อย่างสะดวกสบายจะซื้ออะไรก็ได้จะหาอะไรก็ได้ เพราะข้าวของมันก็ถูกพอสมควร แต่มาในสมัยนี้จะไปซื้อไปหาเหมือนเดิมก็ไม่ได้ เราก็อย่าไปนึกถึงว่าแต่เมื่อก่อนมันเป็นอย่างนั้น เดี๋ยวนี้มันเป็นอย่างนี้ แต่เรานึกว่าสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เราควรจะทำใจอย่างไร จึงจะอยู่โดยไม่มีความทุกข์ความเดือดร้อนใจ อันนี้แหละสำคัญ

จึงใคร่จะขอแนะนำกับญาติโยมทั้งหลายว่า ในเวลานี้ เราควรจะมีความรู้สึกในใจในแง่ว่า พอใจในสิ่งที่มีอยู่เฉพาะหน้า อะไรมันเกิดขึ้นมันมีอยู่เฉพาะหน้าเราก็พอใจในสิ่งนั้น อย่าไปเที่ยวนึกว่าแหมทำไมมันเป็นอย่างนั้น ทำไมมันเป็นอย่างนี้ ถ้านึกอย่างนั้นแหละกลุ้มใจตาย ไปทุกข์มันเปล่าๆ แต่เราก็ต้องพอใจว่าเท่านี้ก็ดีถมไปแล้ว เช่นว่า น้ำมันแพงนี่แพงก็ยังพอซื้อหากันได้อยู่ พอซื้อหากันได้เราก็พอใจว่ายังพอซื้อหาได้อย่างน้อยวันอาทิตย์ ก็ยังพอมีน้ำมันขับรถมาวัดชลประทานฯ ได้ว่างั้นเถอะ อันนี้เมื่อมาวัดชลประทานฯ เสร็จแล้วอย่าไปไหน กลับบ้านเลยอย่าไปเที่ยวที่อื่นต่อไปเพราะน้ำมันมันแพงไปเท่าที่จำเป็นที่เราจะไปได้ อะไรไม่จำเป็นเราก็ไม่ไปอะไรไม่ใช้เราก็ไม่ใช้ เมื่อวานนี้คุยกับนายพลเอกทหารคนหนึ่งแกบอกว่าเวลานี้ผมไม่เป็นทุกข์เรื่องน้ำมันแล้ว เพราะว่าผมลองคิดบัญชีดูแล้วว่าจะใช้สักเท่าไร ในอาทิตย์หนึ่งในเดือนหนึ่งจะใช้สักเท่าไร เมื่อก่อนไม่เคยคิด เติมมันเรื่อยไป เติมอาทิตย์หนึ่งตั้งครั้งสองครั้ง เดี๋ยวนี้ไม่เติมอย่างนั้นแล้ว เติมเพียงครั้งเดียวแล้วใช้จำกัด ถามว่าคุณโยมใช้อะไรบ้าง บอกว่าถ้าเป็นวันเสาร์วันอาทิตย์นี่ออกจากบ้านไปสนามกอล์ฟ ไปสนามกอล์ฟนี่ระยะทางเท่านั้นกิโลใช้น้ำมันเท่านั้น ตีกอล์ฟเสร็จแล้วเมื่อก่อนนี้ตีกอล์ฟเสร็จแล้วไปนั่นไปนี่ไปเรื่อยไป เดี๋ยวนี้ไม่ไปแล้วเลิกตีกอล์ฟก็กลับบ้านเลย แล้วก็ไม่ไปไหนอาทิตย์หนึ่งไม่ไปไหน ๒ วันอยู่กับบ้าน แต่นี่ถ้าหากว่าจำเป็นจะต้องไป ก็ไปเท่าที่จำเป็นคือว่าบางเรื่องมันเกิดขึ้นก็ต้องไป แต่ไปที่นั่นเสร็จแล้วก็กลับมา ไม่เถลไถลไป

ที่อื่นเพื่อให้มันเป็นการสิ้นเปลืองน้ำมัน เมื่อได้กระทำอย่างนี้ก็รู้สึกว่าลดลงไป ค่าน้ำมันที่ต้องใช้ลดลงไปแล้วน้ำมันก็พอใช้ไม่ฝืดเคืองไม่ลำบากอะไร

อาตมาบอกว่าคุณโยมนี่คิดเข้าที รู้จักปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ อย่างนี้มันก็ไม่เดือดร้อน แล้วเรื่องอื่นล่ะเดือดร้อนไหมอาหารการบริโภค ผมเวลานี้อายุ ๗๐ กว่าแล้วไม่กินอะไรมากหรอก กินแต่พอสมควรเช้าขึ้นก็ไม่ได้ทานอะไรมาก ตอนเที่ยงทานนิดหน่อยตามแคลลอรี่ว่างั้นเถอะ ให้มันได้แคลลอรี่พอสมควร แล้วมื้อเย็นก็อีกนิดหน่อย ไม่เห็นจะต้องเดือดร้อนอะไร คนในครอบครัวก็ทำตัวอย่างนั้น มีอย่างใดก็ทานไปอย่างนั้น การคบหาสมาคมก็ลดลงไปบ้าง ถ้าจำเป็นก็ไปไม่จำเป็นก็ไม่ไป อะไรๆมันก็ลดลงไปบ้าง

จงอยู่กันด้วยสันโดษ

เวลานี้เรามันต้องลดแล้ว คืออะไรที่เคยกินเคยอยู่เคยใช้เคยสอย ก็ต้องตัดทอนลงไปบ้าง เอาเท่าที่จำเป็นที่ร่างกายต้อง-การให้นึกว่าคนที่อยู่ตามบ้านนอกชนบทห่างไกลจากเมืองหลวงนี่เขาอยู่กันอย่างไร เขามีชีวิตอยู่ได้ไม่ลำบากไม่เดือดร้อนเท่าใด เราอยู่ในเมืองกรุงนี่ขออภัยเถอะโยม คือเคยกับความสะดวกสบายสะดวกสบายในเรื่องนั้นในเรื่องนี้ พอเกิดขัดข้องขึ้นมาหน่อยก็จะไม่สบายใจอันนี้ไม่ถูกต้อง เราจะต้องทำใจให้สบาย ใจที่จะสบายนั้นก็ต้องใช้ธรรมะข้อเดียว คือความพอใจเท่านั้นเอง ซึ่งเรียกว่า สันโดษ สันโดษนี่หมายความว่าพอใจในสิ่งที่มีอยู่

เฉพาะหน้า สิ่งใดเกิดขึ้นเฉพาะหน้าเราพอใจสิ่งนั้น ขนาดนั่งลงรับประทานอาหาร ถ้าสมมติว่าเมื่อก่อนนี้มีอาหาร ๓ อย่าง แต่วันนี้มีอาหารอย่างเดียวเราก็ต้องนึกว่า อย่างเดียวก็ดีแล้วดีกว่าไม่มีอะไรจะทานเสียเลย แล้วก็ทานด้วยความพอใจในอาหารนั้น อย่างนี้เรียกว่ามีความสันโดษในอาหาร

เครื่องนุ่งห่มก็เหมือนกันถ้าสมมติว่าเราเห็นว่าข้าวของมันแพง ผ้าที่เรามีไว้ก่อนนี้มากมายก่ายกอง โยมแต่ละคนที่มีอยู่แล้วนี่ใช้ ๓ ปีก็ยังไม่หมดกันทั้งนั้นแหละ แม้จะแพงก็ไม่เห็นจะเดือดร้อน เพราะมันมีเยอะแยะแล้ว เรางดการตื่นเต้นในเรื่องแฟชั่นประเภทต่างๆ ในเรื่องของใหม่, ผ้ามาใหม่, แฟชั่นใหม่ หรือว่าจะต้องไปออกงานนั้นจะแต่งซ้ำมันก็ไม่ได้ อย่าไปคิดอย่างนั้น แต่งซ้ำนั่นแหละดีคนทั้งหลายเขาจะได้เห็นว่า อ้อ..
4 คุณนี่เขารู้จักประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย ถ้าเราแต่งไม่ซ้ำเขาก็บอกว่าแหมสุรุ่ยสุร่ายเหลือเกินแม่คนนี้ เขาจะว่าเอาได้ เราก็นึกว่าเราอยู่อย่างนี้ดีกว่าเราก็พอใจ เราอย่าไปนึกว่าใครจะว่าอะไรแก่เรา เรานึกแต่เพียงว่าเรานุ่งพอสบาย เรานุ่งเพื่อกันร้อนกันหนาว กันเหลือบ กันยุง กันสัตว์ที่จะมาขบกัดร่างกาย เพื่อปกปิดความละอายเพื่อให้อยู่ได้ในสังคมที่เขานิยมกันอย่างนั้น เท่านี้ก็สบายแล้วไม่เห็นจะต้องเดือดเนื้อร้อนใจอะไร คือว่าอย่าไปคิดแข่งอะไรกับใครในเรื่องกิน, เรื่องนุ่งห่มเรื่องอะไรต่ออะไรต่างๆ ที่มันต้องแข่ง เพราะการแข่งนี่มันเป็นเรื่องของกิเลส มีตัวกูของกูมากมายแล้วก็แข่งกัน คนนั้นดีกว่า คนนี้ต่ำกว่า คนนั้นเป็นอย่างนั้น คนนี้เป็นอย่างนี้ ปัญหามากมันยุ่งถ้าหากเกิดแข่งขัน

กัน เราไม่แข่งกับใครเราถือธรรมะเป็นใหญ่ นุ่งห่มพอสบายจะไปวัดจะไปสโมสร จะไปตลาด แต่งเท่านี้ก็พอแล้ว คนอื่นเขามองก็ชั่งหัวเขา ไม่ใช่เรื่องของเขามันเรื่องของเรา นึกอย่างนี้มันก็สบายไม่วุ่นวายเดือดร้อนอะไร

เหมือนกับพระเรานี่สบาย อาตมานี่มีชุดอย่างนี้แต่งไปใครเขาไม่รู้หรอกว่าใหม่หรือเก่าเขาไม่รู้ ห่มซ้ำหรือไม่ซ้ำเขาก็ไม่รู้ เพราะมันสีเดียวห่มทีไรก็สีนี้ แต่บางทีก็ห่มอยู่หลายวันนะผืนเดียวนี้กว่าจะได้ซัก ห่มไป ๆพระรำคาญเข้าก็บอกว่าหลวงพ่อเอาไปซักทีเถอะก็เอาไปซักให้ ไอ้นึกจะซักเองมันก็ไม่ค่อยนึกเท่าไรหรอก นึกเฉยๆ พระที่อยู่ด้วยก็บอกว่าหลวงพ่อห่มมาหลายวันแล้ว ขอซักเสียทีเถอะก็ได้เอาไปซักเสียที แล้วก็ห่มกันต่อไปมันก็สบายไม่เดือดร้อนอะไร ในเรื่องเครื่องนุ่งห่มเราพอใจในสถานะของเรา บ้านเรือนที่อยู่อาศัยเราก็มีอยู่แล้ว พออยู่พอใช้อยู่ตามสบาย เครื่องเฟอร์นิเจอร์มันอาจเก่าไปไม่ทันสมัยบ้าง ก็ไม่เป็นไร ขอใช้ของเก่า ๆไป คนในอังกฤษเขาใช้ของเก่า ๆ นิยมใช้ของเก่าบ้านช่องเก่าๆ เฟอร์นิเจอร์เก่าๆ รถยนต์เก่าๆ ยิ่งเป็นผู้ดีมีเกียรติมีชื่อเสียงนะ เป็นท่านลอร์ดเป็นท่านเอิรณ์อะไรนี่ ยิ่งใช้ของเก่าหนักเข้าไปอีกล่ะ รถยนต์เก่า ๆ ดูคร่ำคร่านะถ้าคนไหนนั่งรถเก่าน่ะคนชั้นผู้ดี พวกนั่งรถใหม่เขาเรียกว่าพวกขี้เห่อทั้งนั้นแหละ เรียกว่ามีอะไรกูเอาก่อนนะ นี่พวกเห่อคนผู้ดีเขาใช้ของเก่า ๆ เวลาไปในที่ประชุมคนไหนเก่ากว่าเพื่อนเขายกนิ้วให้คนนี้เก่ง ใช้ของเก่าไม่รู้จักทิ้งไม่รู้จักขว้าง มันก็อย่างนั้นไม่เหมือนกับในเมืองอเมริกา อเมริกาเขาบอกว่าถ้ารถ

ออกใหม่นี่ใครซื้อก่อน นิโกรซื้อก่อนเพราะนิโกรมันมีปมด้อย รู้แต่ว่ากูนี่มันด้อยกว่าฝรั่ง เพราะฉะนั้น จะต้องทำอะไรให้มันเด่นหน่อยพอรถออกคันใหม่ ๑๙๗๙ ออกปั๊บนิโกรขี่ก่อนแล้วเอาก่อนขับ ปร๋อไปขับไม่กี่วันหรอก ประเดี๋ยวก็เอาไปขายอีกแล้วเพราะว่าสตางค์มันไม่ค่อยมี แล้วเมืองนอกนี่เขาใช้ของผ่อนส่งชอบซื้อผ่อน ถ้าเราไปซื้อเงินสดเขามองหน้านะ แหม นี่มาซื้อเงินสด มีคนไทยเพราะเคยชินกับเมืองไทยนี่ ไปซื้อของ ซื้อเงินสดเขามองมาว่าทำไมซื้อเงินสด คนซื้อเงินสดนี่เขาไม่ชอบเมืองฝรั่งนี่เขาให้เชื่อ แต่ถ้าบ้านเราอย่าใช้ถ้าใช้ฉิบหายแน่มันโกงกันฉิบหาย บ้านเราคนจนๆ ซื้อเงินเชื่อเครดิต คนไหนมีเครดิตมากคนนั้นมีเกียรติ บางทีเขาถามว่าคุณมีเครดิตอะไรบ้างมีเครดิตการ์ดไหมตามธนาคารให้ไว้มีเครดิตการ์ดไหม บางคนมีตั้ง ๒-๓ แผ่น นะการ์ดนั้นก็มีการ์ดนี้ก็มี เขาก็บอกว่าคุณเก่งแปลว่ามีคนไว้ใจให้เครดิตไว้เยอะแยะ แล้วไปซื้อรถยนต์ก็ผ่อนส่งซื้ออะไรก็ผ่อนส่งทั้งนั้นแหละ เขาชอบให้ซื้อผ่อนส่ง ผู้ขายก็จะได้ไปติดต่อถ้าเราซื้อรถยนต์ผ่อนส่งนี่ ผู้ขายก็จะต้องเอาใจใส่กับรถที่เราใช้ เขาหมั่นมาตรวจมาถามว่าสภาพรถเป็นอย่างไร แต่ถ้าเราซื้อจ่ายเงินสดเขาไม่เหลียวแลแล้วมันซื้อไปขาดแล้วกูไม่สนใจ อันนี้ถ้าเสียเขาก็ไม่สนใจนี่มันเป็นอย่างนี้เพราะฉะนั้น พวกนิโกรนี่ก็ไปซื้อเงินผ่อนส่ง พอซื้อไปสักพักก็เอาไปขายแล้ว แล้วก็ฝรั่งก็ซื้อต่อไป พวกที่สองพวกเปอร์โตริโก้เปอร์โตริโก้นี่ก็เป็นพวกผิวไม่ขาวเกินไป รูปร่างก็อย่างนั้นแหละพวกนี้เป็นพวกชั้นสองฝรั่งก็ซื้อหลังเพื่อนเขาใช้กันอย่างนั้นแหละ

พวกขี้ข้านี่เอาก่อนนะพวกนายเอาทีหลัง ความนิยมเขามันเป็นอย่างนั้น สิ่งต่างๆ มันแปลกไปจากบ้านเรา

เพราะฉะนั้น เราอย่าไปสนใจในเรื่องของใหม่ แล้วเมืองไทยเรานี่มันเสียตรงนี้ พอของใหม่มาแล้วเราแห่กันไปซื้อ คนขายก็ขึ้นราคาซิ รู้ว่าคนสนใจให้ของมันมีค่าเพราะอะไรเพราะคนมันมีราคะนั่นเอง **ราคามาจากราคะนั่นแหละ ราคะก็แปลว่าความชอบใจ ความเพลิดเพลิน ความอยากได้** คนไหนอยากได้ก็รีบไปซื้อ คนขายก็ขึ้นราคาซิ พอรู้ว่าผ้าชนิดนี้คนชอบ ตอนเช้าขายหลาละ ๑๐ บาท พอตอนบ่าย ๑๕ พรุ่งนี้ ๒๐ เพราะเห็นคนซื้อมาก แต่ถ้าออกวางตลาดคนไม่ซื้อเลย ๑๐ วันแล้วไม่เห็นใครสนใจมันต้องลดราคาแล้ว ทีนี้ถ้าเราจะซื้อของให้ถูกนะอย่ารีบไปซื้อ มันออกมาก็ทำเฉยๆไว้แต่มันไม่มีศูนย์กลางสำหรับนัดกันเรื่องนี้นะ นัดกันว่าเฉยๆ ไอ้นั่นออกใหม่เราเฉยๆ อย่าไปซื้อ มันไม่รู้จะนัดกันอย่างไรเขาว่างั้น ทีนี้ต่างคนต่างตั้งไว้ในใจว่า ของอะไรออกใหม่เราไม่ซื้อเราไม่สนใจ เดินไปดูก็ดูนิดเดียวอย่าไปดูนานๆ ดูนานไม่ได้เดี๋ยวมันเห็นอ้อคนนี้สนใจแล้วต้องโก่งราคาหน่อยแล้ว พ่อค้ามันมีไซโคมันดูเก่งนะ บางคนเดินเลยไปแล้วยังอุตส่าห์มาอีก ว่านี่สนใจต้องโก่งราคาหน่อย เพราะว่าอยากได้ ถ้าเราเฉยๆ มันก็ไม่อะไรนัก

นี่เราจะต้องทำใจเฉยๆ ไม่แข่งกันไปซื้อไปหาตกอกตกใจนี่พอรู้ว่าน้ำมันจะหมดคนบางคนก็ซื้อกักตุนแล้วนี่แหละทำให้เกิดปัญหาขึ้นมา อย่าไปกักไปตุนไว้ไม่จำเป็นอะไร อาหารก็ไม่ต้องไปกักตุนหรอก เมืองไทยนี่ไม่มีอดตายแน่ๆ เรื่องอาหารการกิน

มันยังสมบูรณ์อยู่ไม่เดือดร้อน แม้ว่าจะแพงสักหน่อยก็ไม่เดือด-ร้อน เช่น หมูแพงนี่เราหยุดกินหมูเสียบ้าง เป็นอิสลามเสียสัก ๗ วัน, ๑๐ วันก็ยังได้ เลิกกินหมูเสียทีกินปลาหรือว่ากินอะไรอื่น ไม่มีอะไรก็กินผักไปเวลากินผักก็แหมกินแต่ผัก ก็ให้นึกว่าพลเมืองอินเดีย ๕๐๐ ล้านคนมันกินแต่ผักก็มีชีวิตอยู่ได้ เป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิตเป็นคนมีปัญญาเยอะแยะ เขากินแต่ผักนะเขาอยู่ได้ เราจะหัดกินผักกันเสียบ้าง กินเจนี่เดือน ๙ เขากินเจกันแล้วพี่น้องชาวจีนน่ะ เขาก็ผ่านมาแล้วเดือน ๙ จีน เดือน ๙ เขากินเจกันน่ะกินเจกัน ๙ วัน, ๑๐ วัน กินเจกันหมดมันก็ไม่สิ้นเปลืองเวลากินเจ แต่ว่าบางทีเจแพงเหมือนกันนะ คือชอบกินของแพงชอบกินเห็ดอย่างดีอะไรต่ออะไรสั่งซื้อมาจากเมืองไต้หวัน มันก็แพงนะซิ ถ้าเรากินเจผักกาดผักกูดบ้านเรามันก็ไม่แพงเท่าไร กินพออยู่ได้มันก็ไม่เดือดร้อนอะไร หนีปัญหาของแพง ต้องพอใจในสิ่งที่เรามีเราได้ อย่าฟุ้งเฟ้อกับสิ่งที่เขาเอามาขาย อย่าสนใจในเรื่องการจ่ายอะไรมากเกินไป เก็บไว้ใช้จ่ายในเรื่องที่เป็นประโยชน์เป็นคุณเป็นค่าแก่สังคมแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย

อันนี้ก็เป็นเรื่องน่าคิดจึงนำมาฝากแก่ญาติโยมไว้ ลองเสียงมาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว บัดนี้ก็สมควรแก่เวลา ต่อนี้ไปก็ขอเชิญญาติโยมนั่งสงบใจเป็นเวลา ๕ นาที นั่งสงบใจ นั่งตัวตรงหลับตาเสียดีมันไม่ยุ่ง แล้วก็กำหนดลมหายใจเข้า กำหนดลมหายใจออก อย่าให้จิตไปนึกเรื่องอื่นให้นึกแต่ที่ลมเข้าลมออกเป็นเวลา ๕ นาที

ญาติโยมยืนสำรวมใจแผ่เมตตาไปยังสรรพสัตว์ทั้งหลาย

สัพเพ สัตตา อะเวรา อัพยาปัชฌา

อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ.

สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมด ทั้งสิ้น

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรซึ่งกันและกันเลย

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้ทุกข์กายทุกข์ใจเลย

จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด.

....

ช่วยกันรักษาสิ่งที่ดีงาม

ปัญญานันทภิกขุ

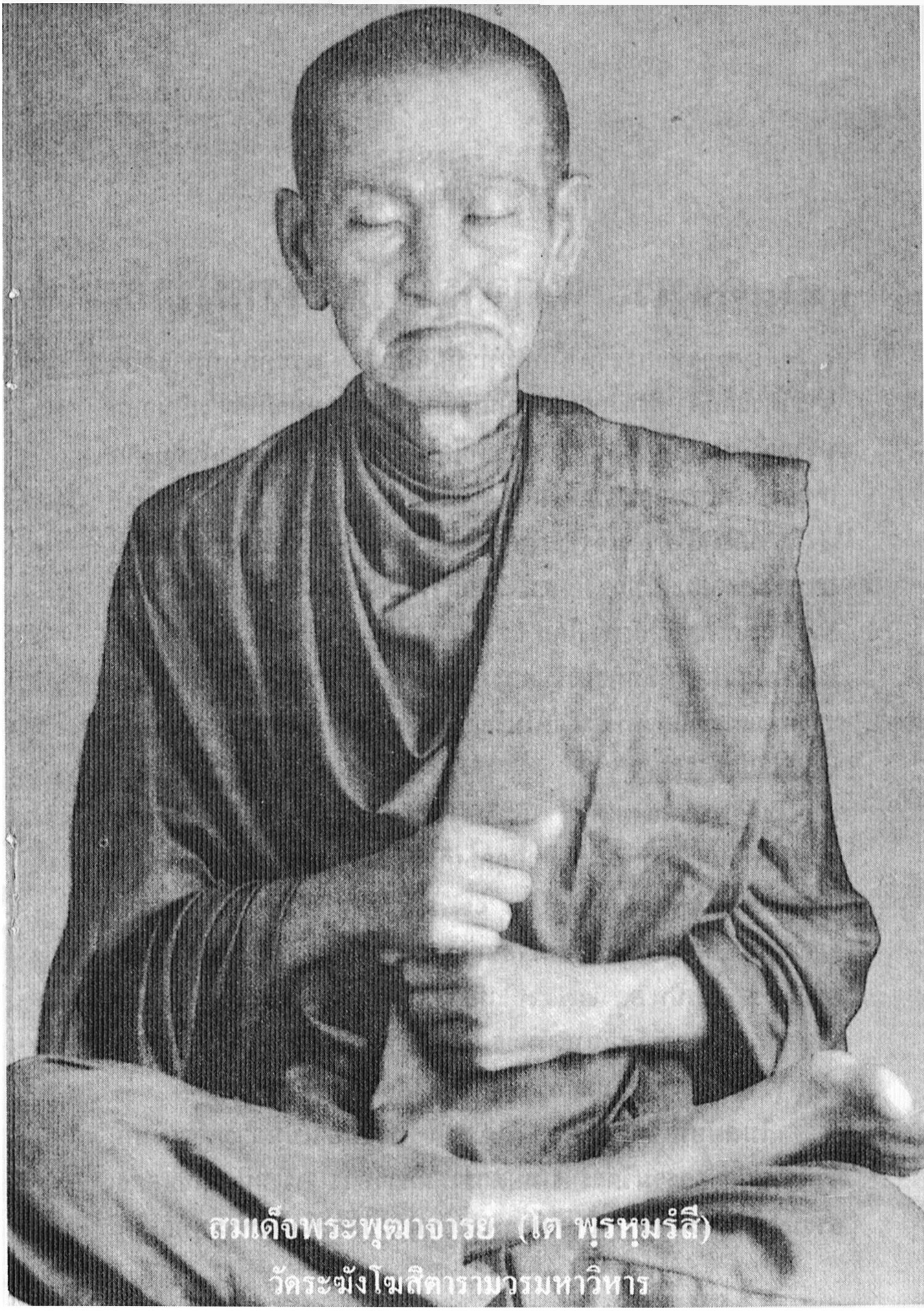
เรามีความเชื่อในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
เชื่อกฎของกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
เราจะหนีไปจากผลที่เราทำไว้ไม่ได้
เราต้องมั่นอยู่ในสิ่งนี้
สอนลูกสอนหลานให้รู้จักปฏิบัติ
อย่าเป็นคนสมัยใหม่เกินไป
ถ้าเป็นสมัยใหม่ ต้องเป็นคนสมัยใหม่ในทางที่ถูก
ถ้าสมัยใหม่ในทางผิดแล้ว มันไม่ดีไม่งาม
พ่อแม่ต้องอบรมสั่งสอนลูก
ครูต้องช่วยศิษย์
ผู้ใหญ่ต้องช่วยผู้น้อย
ให้เดินในทางที่ถูกที่ชอบตามหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา
เพราะถ้าหากเราทั้งหลายประพฤติธรรม เดินทางถูกทางตรง
เรียกว่ามีหลักประกันอันแข็งแรงที่จะช่วยคุ้มครองรักษา
ให้เรามีความสุข มีความเจริญ มารไม่เข้ามาทำร้ายเรา
เราก็จะได้อยู่ด้วยกันด้วยความสุขสงบ รักกันเหมือนพี่เหมือนน้อง.

คิดพูดให้ถูกทาง

ปัญญานันทภิกขุ

สัญชาตญาณของมนุษย์อย่างหนึ่ง คือ
ต้องการให้ผู้อื่นรักตน ยกย่อง สรรเสริญตน
แต่เราจะทำอย่างไร จึงจะทำให้คนอื่นรัก
ดังที่ตนปรารถนา การคิด-พูดให้ถูกทาง
ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยหนุน มนุษย์เราให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จ
แห่งชีวิตของตน

ในสังคมหมู่มาก เราอาจจะได้ฟังคำพูดที่ดีบ้าง
ไม่ดีบ้าง เมื่อเราได้ฟังคำที่ดีก็ทำให้เราชื่นใจ เรียกว่า
อิฏฐารมณ์ ถ้าได้ฟังคำที่ไม่ดีเราก็ไม่ ชอบใจ เรียกว่า อนิฏฐารมณ์
ในเมื่อเป็นเช่นนี้ เราในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมคนหนึ่ง
ควรเป็นผู้ริเริ่มเกี่ยวกับการคิด-พูดให้ถูกทางตามทางสายกลาง
ที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา.

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พฺรหฺมรํสี)
วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร

ประวัติของ
สมเด็จพระพุฒาจารย์ โต พรหมรังสี

ในยุคแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ที่ผ่านมา พระภิกษุที่ทรงศิลาจารวัตรแก่กล้า ทรงวิทยาคม เป็นที่เลื่องลือในฤทธาภินิหารเป็นจอมปราชญ์ ยอดนักเทศน์ และยอดนักโหราศาสตร์อย่างหาตัวจับยากเห็นจะยกให้ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) พรหมรังสี

ตลอดชีวิตของเจ้าประคุณสมเด็จฯ ท่านได้บำเพ็ญประโยชน์แก่บวรพุทธศาสนานัปการ จนได้รับการยกย่องว่าเป็นนักปราชญ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทั้งทางโลก และ ทางธรรม หาผู้ใดเสมอเหมือนมิได้ในสังฆมณฑล อีกทั้งได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยเป็นที่ปรึกษาราชการแผ่นดินส่วนพระองค์ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า-เจ้าอยู่หัว

เจ้าพระคุณสมเด็จฯ เดิมชื่อ โต ส่วนนามสกุลนั้นไม่มีเพราะคนสมัยก่อนยังไม่มีการใช้นามสกุล เกิดวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๓๓๑ ตรงกับขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๕ ปี วอก ในสมัยรัชกาลที่ ๑ ที่หมู่บ้านไก่จ้น ตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จ.พระนคร-ศรีอยุธยา ในปีพ.ศ. ๒๓๔๓ เมื่อท่านอายุครบ ๑๒ ปีก็บรรพชาเป็นสามเณรอยู่ที่วัดอินทรวิหาร โดยมีพระบวรอิริยเถระ (อยู่) เจ้าอาวาสวัดบางลำภูบน หรือวัดสังเวชวิศยาราม เป็นอุปัชฌาย์

ในสมัยที่เจ้าพระคุณสมเด็จฯ บรรพชาเป็นสามเณรนั้นก็จำพรรษาอยู่อารามวัดระวังโฆษิตารามมหาวิหาร ครั้งหนึ่งท่านแสดงธรรมหน้าพระที่นั่ง เป็นที่ต้องพระทัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศ

หล้านภาลัย ขณะนั้นดำรงพระยศเป็นสมเด็จเจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร ความโปรดปรานที่ฝังในพระทัยเป็นเหตุให้องค์รัชทายาททูลขอพระบิดา (สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก)ให้ทรงรับสามเณรไว้ในพระราชูปถัมภ์ ทั้งโปรดเกล้าพระราชทานเรือกราบกันยา หลังคากระแชงให้สามเณรโต นับเป็นเกียรติอันสูงส่งที่น้อยคนจะได้รับ

เมื่ออายุครบบวชในปีพุทธศักราช ๒๓๕๐ ได้อุปสมบท ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็น นาคหลวง โดยมีพระอุปัชฌาย์ คือ สมเด็จพระสังฆราชศุข ณ วัดมหาธาตุวราชรังสฤษฎิ์ ในปีพุทธศักราช ๒๓๙๕ เป็นพระราชาคณะที่ "พระธรรมกิตติ" วัดระฆัง มีอายุได้ ๖๕ ปี และจากนั้นได้โปรดเกล้าเลื่อนสมณศักดิ์เป็น "พระเทพกวี"

เมื่อพรรษายุกาลมากขึ้นท่านยิ่งแตกฉานในสรรพวิชาการสามารถเทศน์ให้ผู้ฟังหัวเราะได้ เทกระเป๋าทำบุญได้ ครั้งหนึ่งเมื่อท่านขึ้นเทศน์คู่กับพระพิมลธรรม (ถึก) วัดพระเชตุพนฯ การเทศน์ของท่านถึงอกถึงใจคนฟัง จนความทราบถึงพระกรรณ สมเด็จพระจอมเกล้าฯ จึงทรงนิมนต์ เจ้าคุณทั้ง ๒ เข้าไปเทศน์ในพระบรมมหาราชวัง

ถึงพุทธศักราช ๒๔๐๗ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (สน) วัดสระเกศมรณภาพ สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ได้ทรงสถาปนาพระเทพกวี เป็นสมเด็จพระพุฒาจารย์ องค์ที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

จากคำประกาศแต่งตั้งสมณศักดิ์ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) พรหมรังสี พอสันนิษฐานได้ว่าท่านเป็นผู้รอบรู้เจนจัดในพระไตรปิฎก มีพลังจิตแก่กล้าคงขลังในมนตรายากที่จะหาผู้ใดเสมอเหมือนปรากฏในประวัติว่า ครั้งหนึ่งในพิธีสมโภชพระราชวังบนเขามไหศวรรย์ เมืองเพชรบุรี สังฆการีวางฎีกา สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) ท่านไปเรือญวน

๔ แจง ออกทางปากน้ำบ้านแหลม เวลานั้นทะเลเป็นบ้า คลื่นลมจัดมาก ชาวบ้านในอ่าวบ้านแหลมช่วยกันร้องห้าม "ท่านเจ้าพระคุณอย่าออกไปจะล่มตาย" ท่านตอบว่า

"ไปจ๊ะไป" ท่านออกยืนหน้าเก๋ง เอาพัชนีใบตาลโบกแหวกกลมหน้าเรือ ลูกคลื่นโตกว่าเรือมากบังเรือมิด แต่ทางหน้าเรือคลื่นไม่มีลมก็แหวกทางเท่ากับแจวในลำท้องร่อง น้ำเรียบ แต่น้ำข้าง ๆ กระเซ็นบ้างเพราะคลื่นข้างเรือทั้งสองโตเป็นตลิ่งที่เดียว

พระธรรมถาวรขณะนั้นท่านเป็นพระครูปลัดได้ไปร่วมกับเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ในครั้งนั้นได้เห็นสิ่งอัศจรรย์ เล่าว่า "ใจท่านไม่ใคร่ดีเพราะไม่มีอะไรเกาะเหนี่ยวแต่สมเด็จพระพุฒาจารย์โตยืนนิ่งโบกพัดเฉยคนเรือก็แจวเฉยเป็นปกติจนเข้าปากน้ำเมืองเพชรท่านจึงเข้าเก๋งเอนกายชาวบ้านอ่าวเมืองเพชรเกรงบารมีสมเด็จโตมาก ถึงกับยกมือท่วมหัวสรรเสริญคุณสมบัติของเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) ว่าเจ้าพระคุณรูปนี้สำคัญมาก แจวเรือฝ่าคลื่นลมกลางทะเลมาได้ตลอดปลอดโปร่งปราศจากทุกอันตราย

เจ้าพระคุณสมเด็จพระพุฒจารย์ (โต) พรหมรังสี ได้ถึงแก่มรณภาพเมื่อ วันเสาร์ แรม ๒ ค่ำ เดือน ๘ ปี วอก พ.ศ. ๒๔๑๕ ตรงกับวันที่ ๒๒ มิถุนายน อายุ ๘๕ ปี บวชพระ ๖๕ พรรษา บวชเณร ๘ พรรษา

นี่เป็นส่วนหนึ่งของประวัติโดยสังเขปของเจ้าพระคุณสมเด็จพระ-พุฒาจารย์ (โต) ที่ไม่เหมือนใคร ประวัติที่อ่านเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นหากจริง ๆ แล้ว ยังมีเรื่องราวความรอบรู้ของท่านอีกมากมายในพระไตรปิฎก จึงขอยุติประวัติท่านไว้เพียงเท่านี้

คาถาบูชา
พระสมเด็จฯ

คาถาบูชาพระสมเด็จฯ

ปัตตะกาโม ลาภะ ปัตตัง
ธะนะ กาเม ลาภะ ธะนัง
อัตถิ กาเย กายะ ญายะ
เทวานัง ปิยะตัง สุตะวา

คาถาอาราธนาพระสมเด็จฯ

โตเสนโต วะระธัมเมนะ
โตสัฏฐาเน สิเว วะเร
โตสัง อะกาสิ ชันตูยัง โตสะจิตตัง
นะมา มินังฯ

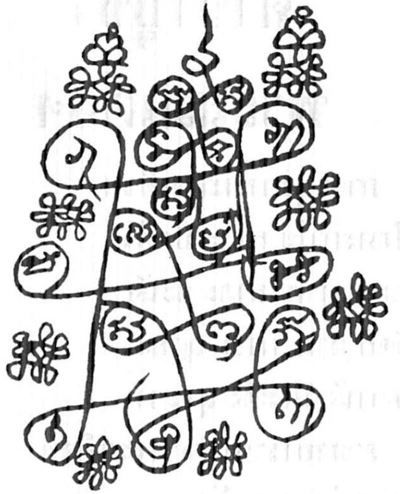
คาถาระลึกถึงพระสมเด็จฯ

พุทธาจายะ พุทธาจายะ พุทธาจายะ
พุทธะบารมี ธรรมะบามี สังฆะบารมี

คาถาสืบสร้างทางสวรรค์-นิพพาน
ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

หมั่นทาน ภาวนาศีล และระลึกถึง
พุทธะ พุทธา พุทเธ พุทโธ พุทธัง
อะระหัง พุทโธ อิติปิโส ภะคะวา นะโมพุทธายะฯ

หมั่นภาวนาจะทำให้มีความสุขอายุยืน และนิพพาน

ประวัติต้นฉบับเดิมกล่าวไว้ว่า

เปิดกรุได้ที่เมืองสวรรคโลก มีคำกล่าวในหนังสือว่าผู้ใดมีไว้ประจำบ้านเรือน มีอานิสงส์ยิ่งกว่าได้สร้างพระเจดีย์ทองคำสูงเทียมเทวโลก และป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ทำมาหากินเจริญฯ

ผู้ใดสร้างไว้สวดมนต์ สักการบูชาเป็นกุศลอันยิ่งใหญ่ และจะมีความสุขสิริสวัสดิ์เจริญต่อไปทั้งปัจจุบัน กาลอนาคต ด้วยอำนาจของความเคารพในพระคาถานี้สร้างเท่าอายุหมดเคราะห์ หมดโศกทุกประการ

หนังสือยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกนี้ มีคำกล่าวไว้ในหนังสือนำว่าศักดิ์สิทธิ์ ถ้าผู้ใดสวดมนต์ภาวนาทุกค่ำเช้าแล้ว ผู้นั้นจะไม่ตกอบายภูมิ แม้ได้บูชาไว้กับบ้านเรือนก็ป้องกันอันตรายต่างๆ จะภาวนาพระคาถาอื่นๆ สัก ๑๐๐ ปี อานิสงส์ก็ไม่เท่าภาวนาพระคาถานี้ครั้งหนึ่ง ถึงแม้ว่า อินทร์ พรหม ยม ยักษ์ ที่มีอิทธิฤทธิ์

จะเนรมิตแผ่นอิฐเป็นทองคำก่อเป็นพระเจดีย์ ตั้งแต่มนุษย์โลกสูงขึ้นไปจนถึงพรหมโลก อานิสงส์ก็ยังไม่เท่าภาวนายอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกนี้ และมีคำอธิบายคุณความดีไว้ในต้นฉบับเดิมนั้นอีกหลายประการฯ

ต้นฉบับเดิมเปิดกรุได้ที่เมืองสวรรคโลก เป็นอักษรขอมจารึกไว้ในใบลาน จึงแปลเป็นอักษรไทย หลวงธรรมธิกรณ์ (พระภิกษุแสง) ได้มาแต่พระแท่นศิลาอาสน์ มณฑลพิษณุโลก

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกนี้ ถ้าผู้ใดบริจาคทรัพย์สร้างหนังสือเท่าอายุปัจจุบันของตน จะบังเกิดโชคลาภทำมาค้าขายเจริญ

พระคาถายอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก

๑. อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา สัมมาสัมพุทโธ วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา วิชชาจะระณะสัมปันโน วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา สุคะโต วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา โลกะวิทู วัจจะโส ภะคะวาฯ

๒. อะระหันตังสะระณังคัจฉามิ อะระหันตัง สิระสา นะมามิ สัมมาสัมพุทธังสะระณังคัจฉามิ สัมมาสัมพุทธัง สิระสา นะมามิ วิชชาจะระณะ

สัมปันนังสะระณังคัจฉามิ วิชชาจะระณะสัมปันนัง สิระสา นะมามิ สุคะตังสะระณังคัจฉามิ สุคะตัง สิระสา นะมามิ โลกะวิทังสะระณังคัจฉามิ โลกะวิทัง สิระสา นะมามิ

๓. อิติปิโส ภะคะวา อะนุตตะโร วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา ปุริสะธัมมะสาระถิ วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา สัตถาเทวะมะนุสสานัง วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา พุทโธ วัจจะโส ภะคะวาฯ

4

๔. อะนุตตะรังสะระณังคัจฉามิ อะนุตตะรังสิระสา นะมามิ ปุริสะธัมมะสาระถิ สะระณังคัจฉามิ ปุริสะธัมมะสาระถิ สิระสา นะมามิ สัตถาเทวะมะนุสสานัง สะระณัง คัจฉามิ สัตถาเทวะมะนุสสานัง สิระสา นะมามิ พุทธัง สะระณังคัจฉามิ, พุทธัง สิระสา นะมามิ

๕. อิติปิโส ภะคะวา รูปักขันโธ, อะนิจจะลักขะณะปาระมี จะ สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

อิติปิโส ภะคะวา เวทะนาขันโธ อะนิจจะลักขะณะปาระมี จะ สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา สัญญาขันโธ อะนิจจะลักขะณะปาระมี จะ สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา สังขาระขันโธ อะนิจจะลักขะณะปาระมี จะ สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา วิญญาณะขันโธ อะนิจจะลักขะณะปาระมี จะ สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

๖. อิติปิโส ภะคะวา ปะฐะวีจักกะวาฬะ จาตุมะหาราชิกา ตาวะติงสาธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา เตโชจักกะวาฬะ จาตุมะหาราชิกา ตาวะติงสา ธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา วาโยจักกะวาฬะ จาตุมะหาราชิกา ตาวะติงสา ธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา อาโปจักกะวาฬะ จาตุมหาราชิกา ตาวะติงสา ธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา อากาสะจักกาวาฬะ

จาตุมะหาราชิกา ตะวะติงสา ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ

๗. อิติปิโส ภะคะวา ยามา ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา ตุสิตา ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา นิมมานะระติ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา กามาวะจะระ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา รูปะวะจะระ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ

๘. อิติปิโส ภะคะวา ปะถะมะฌานะ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา ทุติยะฌานะ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา ตะติยะฌานะ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา จะตุตถะฌานะ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา ปัญจะมะฌานะ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ

๙. อิติปิโส ภะคะวา อากาสานัญจายะตะนะ เนวะสัญญานาสัญญายะตะนะ อะรูปาวะจะระ

ธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา วิญญาณัญจายะตะนะ เนวะสัญญานาสัญญายะตะนะ อะรูปาวะจะระ ธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา อากิญจัญญายะตะนะ เนวะสัญญานาสัญญายะตะนะ อะรูปาวะจะระ ธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโนฯ

๑๐. อิติปิโส ภะคะวา โสตาปฏิมัคคะ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา สักกิทาคา ปฏิมัคคะ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา อะนาคาปฏิมัคคะ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา อะระหัตตะ ปฏิมัคคะ ธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ

๑๑. อิติปิโส ภะคะวา โสตาอะระหัตตะ ปฏิผะละ ธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา สักกิทาคาอะระหัตตะปฏิผะละ ธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา

อะนาคามิอะระหัตตะปฏิผะละ ธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโนฯ

๑๒. กุสะลา ธัมมา อิติปิโส ภะคะวา อะอา ยาวะชีวัง พุทธังสะระณังคัจฉามิ ชัมภูทิปัญญาจะ อิสสะโร กุสะลา ธัมมา นะโมพุทธายะ นะโม ธัมมายะ นะโมสังฆายะ ปัญจะพุทธานะมามิหัง อาปามะจุปะ ทีมะสังอังขุ สังวิธาปุกะยะปะ อุปะสะชะ สุเหปาสายะ โสโส สะสะอะอะอะอะนิ เตชะสุเนมะภูจะนาวิเวอะสัง วิสุโรปุสะภุพะ อิสะวาสุสุสะวาอิ กุสะลา ธัมมา จิตติวิอัตถิฯ

๑๓. อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง อะอายาวะชีวัง พุทธังสะระณังคัจฉามิ สาโพธิปัญจะอิสสะโร ธัมมา

๑๔. กุสะลา ธัมมา นันทะวิวังโก อิติสัมมา สัมพุทโธ สุคะลาโน ยาวะชีวัง พุทธังสะระณัง คัจฉามิ จาตุมมะหาราชิกา อิสสะโร กุสะลา

ธัมมา อิติวิชชาจะระณะ สัมปันโน อุอุยาวะชีวัง พุทธังสะระณังคัจฉามิ ตาวะติงสา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา นันทะปัญจะสุคะโต โลกะวิทู มะหาเอโอยาวะชีวัง พุทธังสะระณังคัจฉามิ ยามาอิสสะโร กุสะลา ธัมมา พรหมมาสัทธะ ปัญจะสัตตะ สัตตาปาระมี อะนุตตะโรยะมะกะ ขะ ยาวะชีวัง พุทธังสะระณังคัจฉามิฯ

๑๕. ตุสิตาอิสสะโร กุสะลา ธัมมา ปุยะปะกะ ปุริสะธัมมะสาระถิ ยาวะชีวัง พุทธังสะระณัง คัจฉามิฯ

๑๖. นิมมานะระติ อิสสะโร กุสะลา ธัมมา เหตุโปวะ สัตถาเทวะมะนุสสานัง ตะถะ ยาวะชีวัง พุทธังสะระณังคัจฉามิฯ

๑๗. ปาระนิมมิตตะอิสสะโร กุสะลา ธัมมา สังขาระขันโธ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ พุทธะปะผะ ยาวะชีวัง พุทธังสะระณังคัจฉามิฯ

๑๘. พรหมมาอิสสะโร กุสะลา ธัมมา นัจจิ ปัจจะยา วินะปัญจะ ภะคะวะตายาวะนิพพานัง สะระณังคัจฉามิ นะโมพุทธัสสะ นะโมธัมมัสสะ นะโมสังฆัสสะ พุทธิลา โลกะลากะระกะนา เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู สะวาหายะฯ

๑๙. นะโมพุทธัสสะ นะโมธัมมัสสะ นะโมสังฆัสสะ วิตติ วิตติ วิตติ มิตติ มิตติ จิตติ จิตติ อัตติ อัตติ มะยะสุ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู สะวาหายะฯ

๒๐. อินทะสาวัง มะหาอินทะสาวัง พรหมมะสาวัง มหาพรหมมะสาวัง จักกะวัตติสาวัง มะหาจักกะวัตติสาวัง เทวาสาวัง มะหาเทวาสาวัง อิสิสาวัง มะหาอิสิสาวัง มุนีสาวัง มะหามุนีสาวัง สัปปุริสะสาวัง มะหาสัปปุริสะสาวัง พุทธะสาวัง ปัจเจกะพุทธะสาวัง อะระหัตตะสาวัง สัพพะสิทธิ

วิชาธะรานังสาวัง สัพพะโลกา อิริยานังสาวัง เอเตนะสัจเจนะสุวัตถิ โหตุฯ

๒๑. สาวัง คุณัง วะชะพะลัง เตชังวิริยังสิทธิ กัมมัง นิพพานัง โมกขังคุย หะกัง ฐานังสีลัง ปัญญานิกขัง ปุญญังภะคะยัง ตัปปัง สุขัง สิริรูปัง จะตุวิสสะติเสนัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู สะวาหายะฯ

๒๒. นะโมพุทธัสสะ นะโมธัมมัสสะ นะโมสังฆัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม อิติปิโส ภะคะวาฯ

๒๓. นะโมพุทธัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโมสวากขาโต ภะคะวะตาธัมโมฯ

๒๔. นะโมธัมมัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา

รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโมสวากขาโต ภะคะวะตาธัมโมฯ

๒๕. นะโมธัมมัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโมสุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆฯ

๒๖. นะโมสังฆัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา 3
รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโมสุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ วาหะปะริตตังฯ

๒๗. นะโมพุทธายะ มะอะอุ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ยาวะตัสสะ หาโยโมนะ อุอะมะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา อุอะมะ อาวันทา นะโมพุทธายะ นะอะกะตินิสะระนะ อาระปะขุธัง มะอะอุทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตาฯ

******

การริเริ่มและวิธีสวด

การเริ่มต้นสวดภาวนาให้หาวันดี คือวันพฤหัสบดีเป็นวันเริ่มต้น โดยน้อมนำดอกไม้ ธูปเทียน ถวายบูชาคุณพระศรีรัตนตรัยและดวงวิญญาณอันศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพระคุณสมเด็จฯท่าที่วัดระฆังได้ก็ยิ่งดี ถ้าไปไม่ได้ก็ให้ระลึกถึงดวงวิญญาณของเจ้าพระคุณสมเด็จฯ แล้วจึงเริ่มต้นสวดโดยอ่านตามบทให้ได้ ๑ จบ ก็เป็นอันเสร็จพิธีเริ่มต้น

จากนั้นก็หมั่นท่องบ่อย ๆ จนจำได้แม่นยำยิ่งคล่องก็ยิ่งดี ก่อนนอนทุกคืนสวดเสียหนึ่งจบ ถ้าจะเดินทางไปต่างถิ่นก่อนจะไปให้สวดภาวนาเสียหนึ่งจบจึงบ่ายหน้าไปจะปลอดภัยนอนกลางคืนไม่สะดุ้งตกใจหรือผวา เช้าตื่นมาจะทำน้ำมนต์ล้างหน้ารดตัวจะมีกำลังใจจะทำมาค้าขายระลึกถึงเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ทำน้ำมนต์ด้วยพระคาถานี้นำไปพรมข้าวของจะขายดีจะมีพระของสมเด็จฯหรือไม่ก็ตาม สวดพระคาถานี้เท่ากับมีพระสมเด็จฯของท่านเหมือนกัน เจ็บไข้ได้ป่วยทำน้ำมนต์ด้วยพระคาถานี้จะช่วยได้ไม่มากก็น้อย หมั่นภาวนาไว้จะมีสุคติภูมิเป็นที่ตั้ง มีเหตุอันตรายจะทำให้แคล้วคลาดไป ใครคิดร้ายก็แพ้ภัย เป็นของมีค่านับประมาณมิได้ เป็นสมบัติอันอมตะที่เจ้าพระคุณสมเด็จฯได้ทิ้งไว้ให้ลูกหลานใช้สวดภาวนาป้องกันภัยนานาประการฯ

อานิสงส์ชินบัญชร

พระคาถาชินบัญชรนี้เป็นคาถาที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งนัก ตกทอดมาจากลังกา เจ้าพระคุณสมเด็จฯ ค้นพบในคัมภีร์โบราณได้ดัดแปลงแก้ไขแต่งเติมให้ดีขึ้นเป็นเอกลักษณ์พิเศษ ได้เนื้อถ้อยกระทรงความสมบูรณ์ แปลออกมาแล้วมีแต่สิ่งสิริมงคลแก่ผู้สวดภาวนาทุกประการ

พระคาถานี้เป็นการอัญเชิญพระพุทธานุภาพแห่งพระบรมศาสนา สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระพุทธเจ้าที่ได้เคยมาตรัสรู้ก่อนหน้านั้น จากนั้นเป็นการอัญเชิญพระอรหันต์ขีณาสพ อันสำเร็จคุณธรรมวิเศษแต่ละองค์ไม่เหมือนกัน นอกนั้นยังอัญเชิญพระสูตรต่าง ๆ อันโบราณอาจารย์เจ้าถือว่าเป็นพระพุทธมนต์อันวิเศษแต่ละสูตรมารวมกัน สอดคล้องเป็นกำแพงแก้วคุ้มกันตั้งแต่กระหม่อมจอมขวัญของผู้ภาวนาพระคาถาลงมาล้อมรอบตัว จนกระทั่งหาช่องโหว่ให้อันตรายสอดแทรกเข้ามามิได้

อานุภาพแห่งพระคาถา

ผู้ใดได้สวดภาวนาพระคาถาชินบัญชรนี้เป็นประจำอยู่สม่ำเสมอจะทำให้เกิดความสิริมงคลสมบูรณ์พูนผล ศัตรูหมู่พาลไม่กล้ากล้ำกรายไปทางใดย่อมเกิดเมตตาหานิยม เกิดลาภผลพูนทวี ขจัดภัยจากภูตผีปีศาล มีคุณภาพตามแต่จะปรารถนาดังคำโบราณว่า “ฝอยท่วมหลังช้าง” จะเดินทางไปที่ใด ๆ สวด ๑๐ จบแล้วอธิษฐานจะสำเร็จสมดังใจ

พระคาถาชินบัญชร

ตั้งนะโม ๓ จบก่อน แล้วระลึกถึงสมเด็จพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

ปุตตะกาโมละเภปุตตัง ธะนะกาโมละเภธะนัง
อัตถิกาเยกายะญายะ เทวานังปิยะตัง สุตตะวา
อิติปิโส ภะคะวา ยะมะราชาโน ท้าวเวสสุวัณโณ
มรณังสุขัง อะระหัง สุคะโต นะโมพุทธายะ

๑. ชะยาสะนากะตา พุทธา เชตะวา มารัง สะวาหะนัง จะตุสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา

๒. ตัณหังกะราทะโย พุทธา อัฏฐะวีสะติ นายะกา สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา

๓. สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร

๔. หะทะเย เม อะนุรุทโธ สารีปุตโต จะ ทักขิเณ โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัสมิง โมคคัลลาโน จะวามะเก

๕. ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะ ราหุโล กัสสะโป จะ มะหานาโม อุภาสุง วามโสตะเก

๖. เกสะโต ปิฏฐิภาคัสมิง สุริโย วะ ปะภังกะโร นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิ ปุงคะโว

๗. กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวาทะโก

โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง ปะติฏฐาสิ คุณากะโร

๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลี นันทะสีวะลีเถรา ปัญจะอิเมชาตา นะลาเฏ ติละกา มะมะ

๙. เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา เอเตสีติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุ สัณฐิตา

๑๐. ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง

๑๑. ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะ สุตตะกัง อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสัณฐิตา

๑๒. ชินา นานา วะระสังยุตตา สัตตัปปาการะลังกะตา วาตะปิตตาทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตุปัททะวา

๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร

๑๔. ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะหีตะเล สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสา สะภา

๑๕. อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข ชินานุภาเวนะ ชิตูปัททะโว ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโฆ สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะ รามิชินะปัญชะเรติ.

หัวใจพระคาถาชินบัญชร

จากจารึกที่สถูปเจดีย์ สร้างถวายเจ้าเหนือหัวจุฬาลงกรณ์ จุลจอมเกล้าปัญจะมหาราชา (ร.๕) เมื่อ รศ. ๘๙ มีทั้งหมด ๓๑ คำดังนี้

ชะ จะ ตะ สะ สี สัง หะ โก
ทะ กะ เก นิ กุ โส ปุ เถ
เส เอ ชะ ระ ธะ ขะ อา ชิ
วา อา วะ ชิ สะ อิ ตัง ฯ

คำแปลชินบัญชร

๑. พระพุทธเจ้าและพระนราสภทั้งหลายผู้ประทับนั่งแล้วบนชัยบัลลังก์ ทรงพิชิตพระยามาราธิราช ผู้พรั่งพร้อมด้วยเสนา ราชพาหนะแล้ว เสวยอมตรสคือ อริยะสัจธรรมทั้งสี่ประการ เป็นผู้นำสรรพสัตว์ให้ข้ามพ้นจากกิเลสและกองทุกข์

๒. มี ๒๘ พระองค์ คือ พระผู้ทรงพระนามว่า ตัณหังกร เป็นอาทิพระพุทธเจ้าผู้จอมมุนีทั้งหมดนั้น

๓. ข้าพระพุทธเจ้าขออัญเชิญมาประดิษฐานเหนือเศียรเกล้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประดิษฐานอยู่บนศีรษะ พระธรรมอยู่ที่ดวงตาทั้งสอง พระสงฆ์ผู้เป็นอากรบ่อเกิดแห่งสรรพคุณ อยู่ที่อก

๔. พระอนุรุทธะอยู่ที่ใจ พระสารีบุตรอยู่เบื้องขวา พระโมคคัลลาน์อยู่เบื้องซ้าย พระอัญญาโกณฑัญญะอยู่

เบื้องหลัง

๕. พระอานนท์กับพระราหุลอยู่หูขวา พระกัสสปะกับพระมหานามะอยู่ที่หูซ้าย

๖. มุนีผู้ประเสริฐ คือ พระโสภิตะผู้สมบูรณ์ด้วยสิริดังพระอาทิตย์ส่องแสงอยู่ที่ทุกเส้นขน ตลอดร่างทั้งข้างหน้าและข้างหลัง

๗. พระเถระกุมาระกัสสปะผู้แสวงบุญทรงคุณอันวิเศษมีวาทะอันวิจิตรไพเราะอยู่ปากเป็นประจำ

๘. พระปุณณะ พระอังคุลิมาล พระอุบาลี พระนันทะและพระสีวะลี พระเถระทั้ง ๕ นี้ จงปรากฏเกิดเป็นกระแจะจุณเจิมที่หน้าผาก

๙. ส่วนพระอสีติมหาเถระที่เหลือ ผู้มีชัยและเป็นพระโอรส เป็นพระสาวกของพระพุทธเจ้าผู้ทรงชัย แต่ละองค์ล้วนรุ่งเรืองไพโรจน์ด้วยเดชแห่งศีลให้ดำรงอยู่ทั่วอวัยวะน้อยใหญ่

๑๐. พระรัตนสูตรอยู่เบื้องหน้า พระเมตตสูตรอยู่เบื้องขวา พระอังคุลิมาลปริตรอยู่เบื้องซ้าย พระธชัคคะสูตรอยู่เบื้องหลัง

๑๑. พระขันธปริตร พระโมรปริตร และพระอาฏานาฏิยสูตร เป็นเครื่องกางกั้นดุจหลังคาอยู่บนนภากาศ

๑๒. อนึ่งพระชินเจ้าทั้งหลายนอกที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ผู้ประกอบพร้อมด้วยกำลังนานาชนิดมีศีลาทิคุณอันมั่นคง คือสัตตะปราการเป็นอาภรณ์มาตั้งล้อมเป็นกำแพงคุ้มครองเจ็ดชั้น

๑๓. ด้วยเดชานุภาพแห่งพระอนันตชินเจ้าไม่ว่าจะทำกิจการใด ๆ เมื่อข้าพระพุทธเจ้าเข้าอาศัยอยู่ในพระบัญชรแวดวงกรงล้อม แห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอโรคอุปัทวะทุกข์ทั้งภายนอกและภายใน อันเกิดแต่โรคร้าย คือ โรคลมและโรคดีเป็นต้น เป็นสมุฏฐานจงกำจัดให้พินาศไปอย่าได้เหลือ

๑๔. ขอพระมหาบุรุษผู้ทรงพระคุณอันล้ำเลิศทั้งปวงนั้นจงอภิบาลข้าพระพุทธเจ้า ผู้อยู่ในภาคพื้น ท่ามกลางพระ-ชินบัญชร ข้าพระพุทธเจ้าได้รับการคุ้มครองปกปักรักษาภายในเป็นอันดีฉะนี้แล

๑๕. ข้าพระพุทธเจ้า ได้รับการอภิบาลด้วยคุณานุภาพแห่งสัทธรรม จึงชนะเสียได้ซึ่งอุปัทวอันตรายใด ๆ ด้วยอานุภาพแห่งพระชินะพุทธเจ้า ชนะข้าศึกศัตรูด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม ชนะอันตรายทั้งปวงด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ ขอข้าพระพุทธเจ้าจงได้ปฏิบัติและรักษาดำเนินไปโดยสวัสดีเป็นนิจนิรันดรเทอญ.

คำบูชาพระสยามเทวาธิราช

(สวดบูชาพระสยามเทวาธิราชทุกวัน จะเป็นสิริมงคลแก่ผู้บูชา)

สยามะเทวาธิราชา เทวาติเทวา มหิทธิกา
เทยยรัฏฐัง อะนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุเขนะ จะ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
สยามะเทวานุภาเวนะ สยามะเทวะเตชะสา
ทุกขะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต
ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง โสตถิภาคะยัง สุขัง พะลัง
สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ โภคัง วุฑฒี จะ ยะสะวา
สะตะวัสสา จะ อายู จะ ชีวะสิทธี ภะวันตุ เมฯ 2

คาถาบูชาพระพรหม

โอมปะระเมสะนะมัสการัม องการะนิสสะวะ รังพรหมเรสสะยัม ภูปัสสะวะวิษณุ ไวยะทานะโมโทติลูกปัมทะระมา ยิกยานัง ยะไวยะลา คะมุลัม สะทานันตะระวิมุสะตินัน นะมัตเต นะมัตเต

จะ อะการัง ตะโถวาจะ เอตามาตาระยัต ตะมันตะรามา กัตถะนารัมลา จะสะระวะปะติตัม สัมโภพะกลโล ทิวะทิยัม มะตัมยะ

คาถาเสริมทรัพย์ *(ตั้งนะโม ๓ จบ)*

พุทธะ มะอะอุ นะโม พุทธายะ *(ว่า ๑ จบ)*

วิระทะโย วิระโคนายัง วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถิโย พุทธัสสะ มาณีมามะ พุทธัสสะ สะวาโหม

ใช้สวดภาวนาก่อนนอน ๓ จบ ตื่นนอนเช้า ๓ จบ เวลาใส่บาตรจบขันข้าว ๑ จบ แล้วให้ระลึกถึงพระรัตนตรัยและพระปัจเจกโพธิ อย่าได้เว้น นอกนั้นว่างเมื่อไหร่ท่องเมื่อนั้น จะบังเกิดโภคทรัพย์มากมาย

คาถาเงินล้าน (ของพระราชพรหมยาน วัดท่าซุง)

(ตั้งนะโม ๓ จบ) **พรหมา จะ มหาเทวา สัพเพยักขา ปะรายันติ พรหมา จะ มหาเทวา อะภิลาภา ภะวันตุ เม มหาปุญโญ มหาลาโภ ภะวันตุ เม มิเตพาหุหะติ พุทธะมะอะอุ นะโมพุทธายะ วิระทะโย วิระโคนายัง วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถิโย พุทธัสสะ มามีมามะ พุทธัสสะ สวาโหม สัมปติจฉามิ**

(ภายหลังให้เพิ่มบทต้นว่า **นาสังสิโม** บทต่อท้ายว่า **เพ็ง ๆ พา ๆ หา ๆ ฤา ๆ**) (บูชา ๙ จบ ตัวคาถาต้องว่าหมด)

คาถาเรียกเงิน

(ของหลวงพ่อคูณ ปริสุทโธ)

พุทธังโหม ธัมมังโหม สังฆังล้อม อันตะรายาวินาศสันติ

(ภาวนาทุกวันดีนักแล)

คาถาบูชาพระพุทธชินราช

อิเมหิ นานาสักกาเรหิ อะภิปูชิเตหิ ทีฆายุโก โหมิ อะโรโค สุขิโต สิทธิกิจจัง สิทธิกัมมัง ปิยัง มะมะ ปะสิทธิ ลาโภ ชะโย โหตุ สัพพะทา พุทธะชินะราชา อภิปาเลตุ มัง นะโมพุทธายะ

คาถาหลวงปู่ศุข (วัดมะขามเฒ่า)

สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ "มะอะอุ"

ขึ้นรถ ลงเรือ ขึ้นเครื่องบิน ท่องเสมอ ป้องกันภัยพิบัติฯ

คาถาอิทธิฤทธิ์ (หลวงพ่อปาน)

พุทโธ พุทธัง นะกันตัง อะระหัง พุทโธ นะโม พุทธายะ

เป็นคาถาป้องกันตัว เมื่อเผชิญหน้ากับศัตรูที่มีศาสตราวุธร้ายแรงทุกชนิด ทั้งมีด ไม้ ปืน หรือระเบิด ให้ภาวนาดังนี้

"อุทธัง อัทโธ นะโม พุทธายะ"

คาถามหาอำนาจ (หลวงพ่อปาน)

เอวัง ราชะสีโห มะหานาทัง สีหะนาทะกัง สีหะนะเม สีละเตเชนะ นามะ ราชะสีโห, อิทธิฤทธิ์ พระพุทธัง รักษา สาระพัดศัตรู อะปะราธะยัง, สิทธิฤทธิ์ พระธัมมัง รักษา สาระพัดศัตรู อะปะราธะยัง, อิทธิฤทธิ์ พระสังฆัง รักษา สาระพัดศัตรู อะปะราธะยัง.

ใช้เสกน้ำล้างหน้าทุกเช้า จะมีอำนาจคนยำเกรง ศัตรูพ่ายแพ้

คาถาหลวงปู่ทวด (เหยียบน้ำทะเลจืด)

ให้บูชาท่านด้วยธูปแขก ๙ ดอก มะลิขาว ๙ ดอก ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วระลึกถึงท่าน ขอบารมีต่าง ๆ ที่ต้องการแล้วสวดพระคาถาดังนี้

นะโมโพธิสัตโต อาคันติมายะ อิติภะคะวา *(๓ จบ)*

ยึดมั่นแล้วท่านจะได้อยู่เย็นเป็นสุข ปราศจากภัยพิบัติทั้งปวง

คาถาหลวงปู่โอภาสี (หลวงปู่ถนนตก)

อิติสุคะโต อะระหังพุทโธ นะโมพุทธายะ ปะฐะวีคงคา พระภุมมะเทวา ขะมามิหัง

คาถาพระครูบาชุ่ม พุทธโก

อิวะ อะวะ สุสะตะ วิวะสะวาหะ

(ระลึกถึงพระครูบาศรีวิชัย และพระครูบาชุ่ม พุทธโก วัดไชยมงคล)

คาถาพระพุทธเจ้าหลวง (ร.๕)

พระสยามมินทร์โธ วะโรอิติ พุทธะสังมิ อิติอะระหังสหัสกายัง วะรัง พุทโธ นะโมพุทธายะ

คาถาพระเจ้าตากสินมหาราช

ปู่ตาก ตะกุอิตัล ตากสิน ราชะโย ตังอิ (สวด ๓ จบ)

คาถากรมหลวงชุมพรเขตรอุดมศักดิ์

โอม ชุมพร จุติ อิทธิ กะระนังสุโข นะโม พุทธายะ

นะ มะ พะ ทะ จะ พะ กะ สะ มะ อะ อุ

คาถามหาเมตตา

ม เมตตา จ มหาราชา อ เมตตา จ มหาราชา อุ เมตตา จ มหาราชา สัพพสิเนหา จ ปูชิตา สัพพสุขัง มหาลาภัง ราชโกธัง วินาสสันติ ชนาโกธัง วินาสสันติ สัพพโกธัง วินาสสันติ

คาถานี้ใช้ทางเมตตาดีนัก ให้ท่องไว้เสมอ มีคนเมตตารักใคร่

คาถาป้องกันตัว

ฆะเฏสิ ฆะเฏสิ กิงการะณา ฆะเฏสิ อะหังปิ ตัง ชานามิ ชานามิ

พระคาถาบทนี้สวดป้องกันตัวได้ทุกขณะ ก่อนนอนให้ภาวนาที่หมอนหนุนทุกคืน ถ้ามีภัยใดๆ จะเกิดขึ้น จะทำให้รู้สึกตัวก่อน

คาถาปัดอุปสรรค

พุทธัง แคล้วคลาด, ธัมมัง แคล้วคลาด, สังฆัง แคล้วคลาด

พระพุทธเจ้า ย่างบาท อิติปิ โส ภะคะวา

คาถาหลวงพ่อบ้านแหลม

สะทา วะชิระสะมุททะวะระวิหาเร ปะติฏฐิตัง นะระเทเวหิ ปูชิตัง ปัตตะ หัตถัง พุทธะรูปัง อะหัง วันทามิ ทูระโตฯ

คาถากำแพงแก้วเจ็ดชั้น

พุทธัง สัตตะรัตนะมะหาปาการัง สะระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สัตตะรัตนะมะหาปาการัง สะระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สัตตะรัตนะมะหาปาการัง สะระณัง คัจฉามิ

คำถวายสังฆทาน (สามัญ)

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุ-สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายสังฆทาน (อุทิศ)

อิมานิ มะยัง ภันเต มะตะกะภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ มะตะกะภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุ อาทีนัญจะ ญาตะกานัง กาละกะตานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะจีวะระทุสสัง

สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภันเต ปังสุกูละจีวะรัง สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ปังสุกูละจีวะรานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ
สัพเพ สัตตา อะเวรา โหนตุ
สัพเพ สัตตา อะนีฆา โหนตุ
สัพเพ สัพตา อัพยาปัชฌา โหนตุ
สุขี อัตตานัง ปะริหะ รันตุ

กรวดน้ำ

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ ด้วยเดชะผลบุญแห่งข้าได้สร้างและสวดยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกนี้ ขอให้ไปค้ำชูอุดหนุนบิดา มารดาผู้มีพระคุณ และญาติกา ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ และเจ้ากรรมนายเวรพระมหากษัตริย์ และมิตรรักสนิท เพื่อนสาราสัตว์น้อยใหญ่พระภูมิเจ้าที่ เจ้ากรุงพาลี นางพระธรณี นางพระคงคา พระยายมราชนายนิริยะบาล ทั้งท้าวจัตุโลกะบาล สิริพุทธอำมาตย์ ชั้นจาตุมะหาราชิกาเบื้องบน จนถึงที่สุดพรหมมา เบื้องต่ำขึ้นมาจนถึงมนุษย์โลกโดยรอบสุดขอบจักรวาล อนันตะจักรวาล คุณพระศรีรัตนตรัย และเทพยดา ตลอดทั้งอินทร์ พรหม ยมยักษ์ คนธรรพ์ นาคา ท่านทั้งหลายที่ต้องทุกข์ ขอให้พ้นจากทุกข์ ท่านทั้งหลายที่ได้สุข ขอให้ได้สุขยิ่งๆ ขึ้นไป ด้วยเดชะผลแห่งข้าอุทิศให้ไปนี้ จงเป็นอุปนิสัยปัจจัยแก่พระนิพพานในปัจจุบันแลอนาคตกาลเบื้องหน้าโน้น เทอญ ฯ

พุทธัง อนันตัง ธัมมังจักรวาละ สังฆัง นิพพานัง โหตุ

คำกรวดน้ำแบบย่อ

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

คำแปล

ขอผลบุญนี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขอญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า จงมีความสุขกายสุขใจเถิด ฯ

แผ่เมตตาให้ตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ, นิทุกโข โหมิ, อะเวโร โหมิ, อัพยาปัชโฌ โหมิ, อะนีโฆ โหมิ, อะโรโค โหมิ, สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ.

คำอธิษฐานอโหสิกรรม

ข้าพเจ้าขออโหสิกรรม กรรมใดที่ทำแก่ผู้ใดในชาติใดๆ ก็ตาม ขอให้เจ้ากรรมและนายเวร จงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้า อย่าได้จองเวรจองกรรมต่อไปเลย

แม้แต่กรรมที่ใครๆ ทำแก่ข้าพเจ้าก็ตาม ข้าพเจ้าขออโหสิกรรมให้ทั้งสิ้น ยกถวายพระพุทธเจ้าเป็นอภัยทาน เพื่อจะได้ไม่มีเวรกรรมต่อไป ด้วยอานิสงส์แห่งอภัยทานนี้

ขอให้ข้าพเจ้า ครอบครัว บุตรหลาน ตลอดจนวงศาคณาญาติ และผู้อุปการคุณของข้าพเจ้า มีความสุข ความเจริญ ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดี และสิ่งที่ชอบด้วยเทอญ

คำแผ่เมตตา

สัพเพ	สัตตา	สุขิตา	โหนตุ
สัพเพ	สัตตา	อะเวรา	โหนตุ
สัพเพ	สัตตา	อะนีฆา	โหนตุ
สัพเพ	สัตตา	อัพยาปัชฌา	โหนตุ
สุขี	อัตตานัง	ปะริหะ	รันตุ

ติดต่อได้ที่ เลี่ยงเชียงจงเจริญ 199 ถ.บำรุงเมือง เขตพระนคร กทม.
โทร. 02-2223798, 6210437, 2814283, 2824520 แฟกซ์ 02-2231727, 2819123